

De Twee Kwartieren

Genealogisch tijdschrift voor Kempen- en Peelland

Gezocht en gevonden: de ouders
van Margaretha Brinkman

De motor van mijn opa: zoektocht
naar zijn verhaal

Op zoek naar Christina Suijskens

Kleine criminele activiteiten in de
familie

NEDERLANDSE GENEALOGISCHE VERENIGING

Afdeling Kempen- en Peelland

Inhoudsopgave

3	Van de voorzitter	41	Onze cursussen en workshops - algemene informatie
4	Gezocht en gevonden: de ouders van Margaretha Brinkman	49	Onderlinge ondersteuning en advies
14	De motor van mijn opa: zoektocht naar zijn verhaal	52	Gebruik KadasterArchiefviewer
17	Kleine criminele activiteiten in de familie	53	Digitaal zoeken in en om onze regio
24	Op zoek naar Christina Suijskens	54	Agenda
26	Jubilarissen Weijnen en Wijnen	55	Agenda
29	Nieuws van yori.nl	56	Bestuur
30	NGV Evenement Familiegesciedenis te Leiden	57	Publiceren in De Twee Kwartieren
32	Ledenbijeenkomsten KPL	58	Bestuur van de afdeling Kempen- en Peelland
37	Digitale producties en streaming van bijeenkomsten	58	Mutaties ledenlijst
38	Bibliotheek	58	Informatie NGV-KPL

Afbeelding op de omslag:

Fragment uit een kaart van Judocus Hondius (1563-1612) van het hertogdom Brabant (Nova Babantiae Ducatus Tabula)

Copyright © 2025 NGV-afdeling Kempen- en Peelland, overname van artikelen in overleg met de redactie met bronvermelding

Niet ondertekende stukken worden gepubliceerd onder verantwoordelijkheid van de redactie.

Kopij voor het volgende nummer inzenden voor **1 november**

Redactie: Anton Neggers, Theo van Rooijen, Gertjan Keesman en Peter Roosenboom, eindredactie en vormgeving: Peter Roosenboom

Redactieadres: redactie-kpl@ngv.nl

De Twee Kwartieren wordt vormgegeven met het DTPpakket Scribus in lettertype Corbel 10 pts

Van de voorzitter

De gemeentebesturen van Oirschot en Best hebben ingestemd met een gemeentelijke fusie. In 2028 gaan beide gemeenten op in een nieuwe gemeente. Een van de gevolgen van deze beslissing is dat voor de nieuwe gemeente een nieuwe naam moet worden gekozen. Tot 21 september kunnen er nieuwe namen worden ingediend. Een naamgevingscommissie selecteert uit de inzendingen drie namen waarop de inwoners van beide gemeenten tijdens de Tweede Kamer-verkiezingen op 29 oktober kunnen stemmen.

Anton Neggers

Het is tegenwoordig niet gebruikelijk om voor een nieuwe gemeente een nieuwe naam te bedenken. Zoals Bernheze (Heesch, Heeswijk-Dinther en Nistelrode) of Cranendonck (Budel en Maarheeze). Een van de consequenties van een nieuwe naam is dat deze in de regel ook gehanteerd wordt in de akten van de Burgerlijke Stand. En die geboorteplaats komt natuurlijk op het paspoort, maar bijvoorbeeld ook op diploma's en andere officiële documenten. Een belronde langs een aantal gemeenten in de regio maakt dat duidelijk: in de gemeente Boxtel

wordt ook voor personen die in de voormalige gemeenten Liempde of Esch zijn geboren Boxtel als geboorteplaats vermeld. In Oirschot gebeurt hetzelfde met de inwoners uit Middelbeers of Oostelbeers. En zelfs in Meierijstad worden de plaatsnamen Veghel, Sint-Oedenrode en Schijndel niet meer vermeld als geboorte- of overlijdensplaats.

Boxtel en Oirschot zijn nog geografische plaatsen die op de landkaart voorkomen. Naar de Meierijstad zoekt men vergeefs in het register van een atlas. Het is overigens volgens de wet mogelijk om ook in een samengestelde gemeente de plaatsnaam te gebruiken in plaats van de gemeentenaam. In de negentiende was dat zelfs zeer gebruikelijk, zodat in een geboorteakte van de gemeente Oost-, West- en Middelbeers te lezen was of de geboorte heeft plaats gevonden in Oostelbeers of Middelbeers. Zo ook in Son en Breugel. Dat kan omdat het Burgerlijk Wetboek nog steeds onderscheid maakt tussen de gemeente waar de akte van geboorte moet worden opgemaakt, en de plaats van geboorte. Het is, en niet alleen voor de genealogie, een vershraling dat de plaatsnamen uit de Burgerlijke Stand verdwijnen, en dat de toekomstige generaties niet meer in de primaire bronnen zoals geboorte- en overlijdensaktes kunnen terugvinden waar een geboorte of een overlijden heeft plaatsgevonden. Zeker als de namen van de gemeenten niet meer op de landkaart voorkomen.

Iedereen die zich met genealogisch onderzoek bezighoudt heeft er wel minstens één: een belangrijke voorvader of voormoeder waarvan de ouders onvindbaar zijn.

De voormoeder uit de titel is de stammoeder van de Leidse familie Teeuwen. Zij komt met haar man Nicolaus (Klaas) Teeuwen in 1822 vanuit Noordrijn-Westfalen naar de Sleutelstad. Daar wordt haar man smidsknecht en later smid. Hij komt uit Straelen, vlak over de grens bij Venlo en is een zoon van een rooms-katholieke brandewijnstoker. Een zus en een broer (Frederik, ook smid) van hem vertrekken ook naar Nederland en trouwen daar.

De zonen van Klaas en Frederik zijn de oorsprong van de nu Nederlandse families Teeuwen, Teuwen en Teeven (Zuid-Holland). Waarschijnlijk zijn de Leidse ambtenaren van de burgerlijke stand niet in staat het accent van de vader te duiden. Hij zelf tekent de geboorteakte nota bene met Teeuwen en een overlijdensakte met Teuwen.

Meer dan 40 jaar probeer ik meer over haar voorgeslacht te weten te komen. Ik heb vragen gesteld aan Bevolkingsregister en Burgerlijke Stand in binnen- en buitenland. Op digitale genealogische fora is om hulp gevraagd, evenals in genealogische tijdschriften (ook in De Twee Kwartieren). Wanneer dan uiteindelijk de ouders gevonden zijn, treedt een moment van gelukzaligheid in. Graag wil ik jullie deelgenoot maken van de zoektocht. Ik heb een aantal sites ge-

bruikt die mogelijk voor sommigen handig kunnen zijn.

De gegevens tot juni 2025

Gezien de periode na 1811 moet er iets te vinden zijn, zou je denken. Zeker als de datum van doop en huwelijk bekend zijn. Helaas zijn de plaatsen van deze gebeurtenissen niet bekend.

Bij haar overlijden in 1867 kent de aangever, haar zoon, helaas de namen van zijn grootouders niet.

In Nederland is tot nu toe geen huwelijk gevonden. Dat zal dus waarschijnlijk in Duitsland gesloten zijn.

Wel is de huwelijksdatum bekend vanwege een advertentie ter gelegenheid van hun 40-jarig huwelijk (figuur 1, met dank aan Frits van Leeuwen¹).

In het Bevolkingsregister van Leiden wordt als geboorteplaats van Margaretha 'Pandersche Gat' genoemd, met als doopdatum 20 september 1793.

In de buurt van Pannerden heb ik niets in de kerkboeken kunnen vinden. Misschien is haar vader een schipper die met het gezin daar in de buurt ligt tijdens haar geboorte.

In hetzelfde Bevolkingsregister staat de geboorteplaats en geboortedatum van haar oudste zoon. Deze wordt op 30 januari 1821 in Orsoy, tegenwoordig gemeente Rheinberg, geboren. Orsoy, zo'n 45 km ten noordoosten van Straelen, is een garnizoensplaats en ligt direct aan de Rijn. Er zijn daar omstreeks 1800 twee kerken: de rooms-katholieke St. Nicolauskerk en de evangelisch-gereformeerde kerk. In 1798 is in dit deel van de deelstaat de Franse burgerlijke stand ingevoerd.

Navraag over een huwelijk Teeuwen-Brinkman op 4 november 1820 in Straelen of Orsoy levert niets op.

Ik heb de geboorteakte van hun oudste kind Herrmann Eberhard Friderich opgevraagd. Daarin staat dat de vader (familienaam Teeuwen) niet aanwezig is, maar in Kleef verblijft. De aangever heet Eberhard, wat de tweede voornaam zou verklaren. Vreemd is wel dat zij in Orsoy beviel, Straelen was voor de hand liggend geweest met schoonfamilie daar. Wellicht heeft zij zelf familie in Orsoy wonen. Hoewel ... zij staat in Leiden steeds te boek als Nederlands-hervormd (geen evangelisch-luthers of iets dergelijks), terwijl haar man rooms-katholiek is.

De geboorteakte van Herrmann Teeuwen

Deze akte is al enkele tientallen jaren in mijn bezit. Deze zomer besluit ik als laatste strohalm enkele woorden in de akte te laten duiden door KPL-lid Theo van Rooijen. Hij komt met de doorbraak. De aangever Eberhard Bergemann wordt daarin 'oheim' (oom) van het kind genoemd (fig. 2).

Aangezien hij geen Brinkmann of Teeuwen heet, moet hij aangetrouwd zijn. De zusters van Nicolaus Teeuwen zijn mij bekend en hebben andere mannen gehuwd. Blijft over dat Eberhard Bergemann met een zus van Margaretha getrouwd zou kunnen zijn.

Een kennis uit Duitsland wijst mij op de **site Ongen** (zie paragraaf Websites).

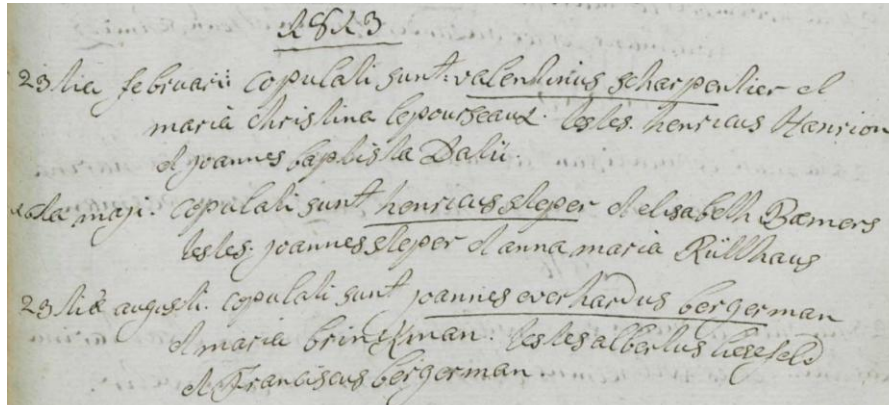
Zoeken op plaatsnaam **Orsoy**, naam man **Berge(r)mann** en naam vrouw **Brinkman(n)** levert (figuur 3):

In 1813 trouwen blijkbaar Johann Everhard Bergerman en Maria Brinkmann in Orsoy.

Pagina	Plaats	Soort	Jaar	Nr.	Man (blauw) Vrouw (rood) of kind	Ouders van de man	Ouders van de vrouw	Getuigen Andere	Div.	Bron/Auteur
74864847451	Orsoy	tr.	1810-1820		Johann Everhard Bergemann / Maria Brinkmann	Info Bergemann Info Brinkman	Info Brinkmann Info de Pötes	////		Orsoy Kirchen Standesamt 1788/1824 van der G.

De namen van de ouders zijn eindelijk bekend:

Johann Brinkmann en Gisberta de Fries

Het kerkelijk (rooms-katholieke) huwelijk² van Maria is online te vinden op de **site Matricula** (zie paragraaf Websites). Inderdaad trouwt op 23 augustus 1813 Maria Brinkmann in Orsoy in de St. Nicolauskirche met de aangever van het oudste kind van Margaretha (figuur 4). De namen van de ouders staan niet in het kerkboek, maar wel in de akte van de burgerlijke stand. Deze was tegen betaling aan te vragen bij het stadsarchief in Rheinberg. De missie lijkt volbracht. Maar dat levert natuurlijk weer andere vragen op over die ouders:

- Wat zijn hun geboorte-, huwelijks- en overlijdensdatum?
- Wie zijn de grootouders van Margaretha?
- Zijn er meer broers en zusters van Margaretha?
- Zijn er meer betrekkingen met Nederland, zoals in het geval van haar man?

Familie in Nederland

Het makkelijkst te beantwoorden is de laatste vraag. Gebruik van **WieWasWie** (zie paragraaf Websites) met de namen **Brin(c)kmann** en **De Fries(s)** (figuur 5) levert twee

Zoeken Bewaar zoekopdracht

Persoon 1		Persoon 2		Eenvoudig zoeken	
Naam	fries	Naam	fries	Periode	Van
Tussenvoegsel		Tussenvoegsel		Land	
Voornaam		Voornaam		Plaats	
Patroniem		Patroniem			
Beroep		Beroep			
Rel		Rel			

broers en een zus die naar Nederland verhuizen en met Nederlanders trouwen:

1. **Friederich** is sjouwer en later melkverkoper in Rotterdam. Hij trouwt drie keer.
2. **Peter Wilhelm** is meesterzadelmaker in Zutphen. Hij huwt eerst de ene en dan de andere zuster.

Zusje **Anna Brijgitta** komt als dienstbode naar Leiden en trouwt op 10 mei 1832 als 25-jarige daar met Johannes Labree.

Anna Brijgitta is bij haar trouwen nog jong; mogelijk geven haar huwelijksakte of huwelijksbijlagen meer informatie over haar ouders. Via **Erfgoed Leiden** (zie paragraaf Websites) de huwelijksakte³

ten honderd twee en dertig, en Anna Brijgitta Brinkmann,
jongedochter, oud vyfentwintig jaren, geboren te Orsoy, Leerdamsche Landstreek,
in het Koninkryk Saksen, den achtien twintigsten October achttien honderd zes,
lykende doorgetraact aldaar afgegeven den vier en twintigsten April achttien hon-
derd twee en dertig, behoorlyk geregistreerd, dienstbode wonende op de Brudestraet
n° 4 m. 197, meederjarige dochter van Johann Brinkmann, overleden te
Orsoy, den een en twintigsten April achttien honderd zeven en van Giesberta
de Fries, overleden te Orsoy den elfden mie achttien honderd zeven. Lykende
doorgetraacten afgegeven den Zevenden February achttien honderd twee en dertig, be-
hoorlyk geregistreerd, welke stuk ook komt te blyken het overlyden hare grootouders
Henrich Brinckmann, Helena Margaretha Mölders, Johann de Fries en Margaretha Höfgen

gevonden (figuur 6). Daarin staan haar geboortedatum én de overlijdensdata van haar (en dus van Margaretha's) ouders! Bovendien wordt gemeld dat de vier met name genoemde (!) grootouders ook overleden zijn. Daarmee zijn de eerste drie vragen ook beantwoord.

Johann Brinkmann op 47-jarige leeftijd op 21 april 1807 in Orsoy overleden; wonende in Orsoy, aangegeven door zijn broer Gerhard Brinkmann, dagloner, 44 jaar.

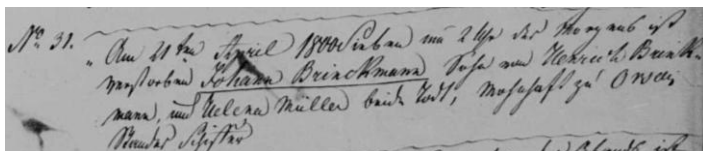
Gijsbertha de Fries 41-jarige leeftijd op 11 mei 1807 in Orsoy overleden, waar ze ook geboren is.

De vier grootouders zijn Henrich Brinckmann & Helena Margaretha Mölders en Johann de Fries & Margaretha Höfgen.

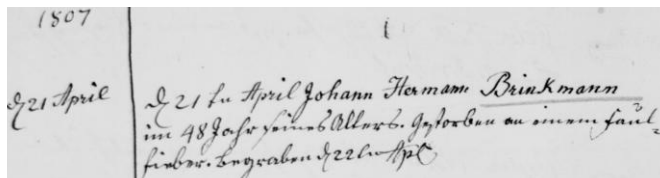
De huwelijksbijlagen

Via **FamilySearch** (zie paragraaf Websites) zijn de huwelijksbijlagen bekeken om meer over de grootouders te vinden⁴. Hun overlijdensdata en leeftijden zijn daar inderdaad vermeld!

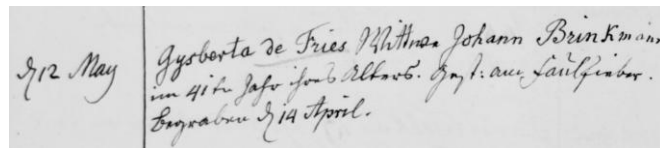
In de huwelijksakten en bijlagen van de broers van Anna Brijgitta tref ik dezelfde gegevens aan. Een aanvulling komt uit een huwelijksbijlage van broer Frederich Brinkmann uit 1827. Daarin staat dat zijn vader schipper Johann Brinkmann in **Battan**⁵ geboren zou zijn. Deze bijlagen zijn niet alleen in FamilySearch, maar ook direct in het **Stadsarchief Rotterdam** (zie paragraaf Websites) te vinden (figuur 7).

Het zijn natuurlijk uittreksels die in de huwelijksbijlagen staan. De bron hiervan heb ik kunnen achterhalen! Via **Archion** (zie paragraaf Websites) zijn diverse evangelisch-gereformeerde kerkboeken door te bladeren. Daar vind ik o.a.

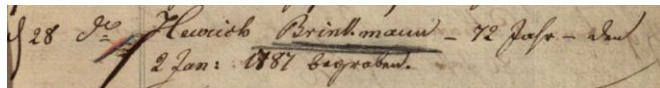

de *originele* inschrijving (figuur 8 en 9) van het overlijden en de begrafenis van Margaretha's ouders⁶.

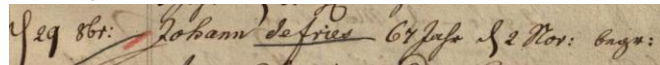

In het **NRW-Archief** (zie paragraaf Websites) heb ik de oorspronkelijke inschrijvingen van het overlijden van de grootvaders gevonden (figuur 10 en 11).

Henrich Brinckmann, 72 jaar; ovl. 28-12-1786 en begr. 2-1-1787 te Orsoy⁷

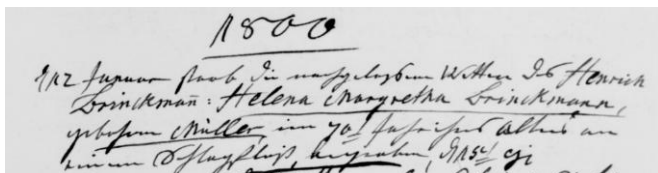

Johann de Fries, 67 jaar; ovl. 29-10-1786 en begr. 2-11-1786 te Orsoy⁸

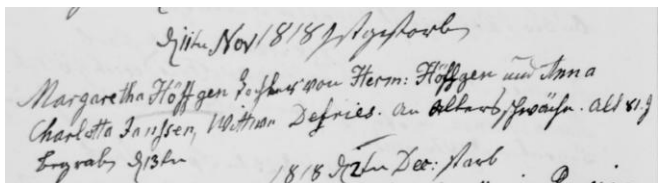

En via **Archion** vind ik in de evangelisch-gereformeerde begraafboeken de inschrijvingen van de grootmoeders (figuur 12 en 13).

Helena Margaretha **Mölders**, 70 jaar; ovl. 22 Nivose VIII (= 12-1-1800) en begr. 15-1-1800 te Orsoy⁹.

Margaretha **Höfgen**, ovl. 11-11-1818 en 13-11-1818 begraven te Orsoy¹⁰.

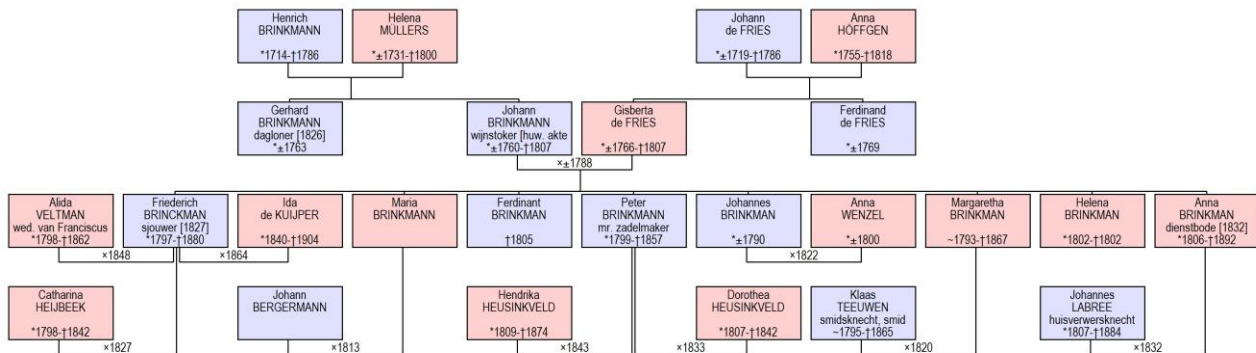
Via **FamilySearch** en uit de Matricula blijkt overigens ook dat het gezin van Maria en Everhard Bergermann ten tijde

van de geboorte van Herrman Eberhard Friderich al vier¹¹ jonge kinderen in huis heeft¹².

De gezinnen van Margaretha

Het gezin waarin Margaretha geboren is, bestaat ten minste uit vier zonen en vier dochters (figuur 14). De meesten zijn geboren in Orsoy. Mogelijk is Margaretha aan boord van een schip geboren, aangezien haar vader ook schipper is geweest. Dit staat in de overlijdensaangifte van Johann Brinkmann door broer Gerhard.

Enkele weken na de geboorte van Anna Brijgitta overlijden beide ouders. Zeker zes kinderen in de leeftijd van 0 tot 17 jaar blijven verweesd achter. Margaretha is dan 13 jaar. Drie maanden na haar huwelijk in 1820 bevalt zij van haar oudste zoon. Zij is dan in huis bij haar oudere getrouwde zus

Maria. Een jaar later vertrekt zij naar Leiden waar haar man in de smederij bij de Pieterskerk gaat werken. Maria Brinkmann overlijdt enkele jaren later in 1825¹³, vijf weken na de bevalling van haar jongste zoon Friderich Wilhelm Bergermann¹⁴. Haar man blijft achter met kinderen in de leeftijd van 0 tot 13 jaar. Waarschijnlijk hertrouwt hij snel met Elisabeth Bongartz bij wie hij minimaal één zoon krijgt: Antonius (1828-1831).

Net zoals in het gezin van haar man vertrekken twee broers en een zus ook naar Nederland. Deze jongste zus – Anna Brijgitta – volgt Margaretha naar Leiden en werkt daar als dienstbode.

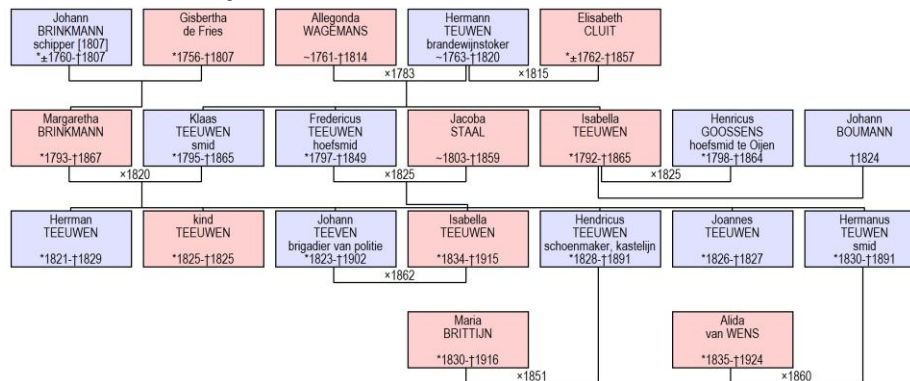
In het Leidse gezin groeien alleen vijf zonen op (figuur 15). Eén dochtertje wordt levenloos geboren. Haar man, een zwager, een schoonzoon en een zoon zijn allen smid. Nico-

laas haalt de krant¹⁵ als hij in 1848 vergezeld o.a. door een notaris kasten en schuren openbreekt in het armenhuis van de diaconie. In 1860 vieren ze hun 40-jarig huwelijk.

Na het overlijden van haar man in 1865 woont ze in bij een zoon, de rooms-katholieke rijksveldwachter Johann Henrich Teeven in Haarlemmermeer. Daar overlijdt ze 14 maanden later op 73-jarige leeftijd.

De zoektocht naar Margaretha heeft langer geduurd dan nodig. Het is zaak **alle** akten goed door te nemen en **volledig** te laten vertalen. Hulp en aanwijzingen van anderen zijn uiteraard ook veel waard.

- *Aanvullingen of correcties over familieleden Teeuwen en Brinkman worden natuurlijk op prijs gesteld.*
- *Ook de geografische ligging van de geboorteplaats Batten van Johann Hermann Brinkmann is mij welkom.*

Kwartierstaat van Margaretha BRINKMAN

Generatie I

1. Margaretha **BRINKMAN**, ged. [vlg. Bev. Reg. Leiden 'Pandorsche Gat boven Dordrecht'] op 20 sep 1793, ovl. te Haarlemmermeer op 1 feb 1867, tr. op 4 nov 1820 met Joannes Nicolaus Casparus (Klaas) **TEEUWEN**, zn. van Hermanus Henricus (Hermann) **TEEUWEN** (brandewijnstoker) en Aldegondis **WAGEMANS**, ged. te Straelen [nw, Deu] op 6 jan 1795, smidsknecht, smid, ovl. te Leiden op 19 jul 1865.

Generatie II

2. Johann Herman **BRINKMANN**, geb. circa 1758 te Battan(?), schipper [1807], wijnstoker [huw. akte zoon 1843], ovl. te Orsoy [nw, Deu] op 21 apr 1807, tr. circa 1788 met
3. Gisberta **de FRIES**, geb. te Orsoy [nw, Deu] circa 1766, ovl. aldaar op 11 mei 1807.

Generatie III

4. Henrich **BRINKMANN**, geb. in 1714, ovl. te Orsoy [nw, Deu] op 28 dec 1786, begr. aldaar op 2 jan 1787, tr. met
5. Helena Margaretha **MÜLLERS**, geb. circa 1729, ovl. op 12 jan 1800 [22ste Nivose 8ste jaar Franse Republiek].

6. Johann **de FRIES**, geb. 1718 of 1719, ovl. te Orsoy [nw, Deu] op 27 okt 1786, begr. aldaar op 2 nov 1786, tr. met
7. Anna Margaretha **HÖFFGEN**, geb. circa 1737, ovl. te Orsoy [nw, Deu] op 11 nov 1818.

Generatie IV

14. Hermann **HÖFFGEN**, tr. met
15. Anna Charlotte **JANSSEN**.

- *Mogelijk is Henrich **Brinkmann** een zoon van Johann Brinckman en Eva **Maubachs** die in 1710 in Orsoy een dochter Anna Margaretha laten dopen (gevonden in Ongen). Deze laatste huwt circa 1740 Johann Heinrich Theodor **Weijer**.*

Gebruikte websites

WieWasWie

Deze gratis site (zoeken op één naam) is bij de meesten natuurlijk bekend. In dit geval ben ik erg blij met een abonnement. Daarmee kan ik op twee namen zoeken. Dat scheelt veel tijd, mede door gebruik van jokers.

Ga naar www.wiewaswie.nl.

FamilySearch

De site van de Mormonen. Eerst een gratis account aanmaken. Zoeken in de bronnen per plaats is omslachtig. Op verzoek stuur ik een overzicht van de plaatsen per provincie. Ook via de niet meer bijgehouden site www.genver.nl kun je nog naar provincies en plaatsen doorklikken.

Ongen

Deze wat gedateerde site van Robert Krebber levert tegen betaling kopieën van akten en DTB-inschrijvingen. Het werkgebied ligt grofweg tussen Maas en Rijn. Dus ook Nederlandse bronnen. Aan de ene kant van Düsseldorf (D) tot Borken (D), aan de andere kant van Roermond tot Nijmegen. Na registratie is het zoeken gratis op www.ongen.de.

Matricula

De rooms-katholieke kerkboeken zijn via deze gratis site in te zien via <https://data.matricula-online.eu/en/suchen/> Invullen van de plaatsnaam (bv. Orsoy) geeft de mogelijke kerken. Na het kiezen van de St. Nicolauskirche staat on-

deraan de soort en de periode van de online beschikbare kerkboeken. Vervolgens klikken op het fototoestelicoontje en je kunt bladeren.

Erfgoed Leiden

Archief van Leiden en omstreken. Gratis te doorzoeken. Via WieWasWie word je vaak naar deze site geleid.

[Link van deze site.](#)

Archief NRW

Een aantal evangelisch-gereformeerde en rooms-katholieke kerkboeken zijn online in te zien bij het Archief van de deelstaat Noordrijn-Westfalen. Ga naar de volgende link en klik op een stad of dorp. De meeste kerkboeken houden in 1798 op. [Link van deze site.](#)

Archion

Deze site geeft tegen betaling van bv. voor een maandpas à € 20 inzage in Duitse protestantse doop- en trouwboeken. De doop-, trouw- en begraafboeken van Orsoy bestrijken bijvoorbeeld bijna de hele 19de eeuw en zijn een goed alternatief voor de akten van de burgerlijke stand. [Link](#)

Stadsarchief Rotterdam

Direct te benaderen via [deze link](#).

Hier zijn blijkbaar ook huwelijksbijlagen te vinden.

Noten

1. <https://leiden.courant.nu/issue/LD/1860-11-06/edition/o/page/3?query=>
2. https://data.matricula-online.eu/de/deutschland/muenster/orsoy-st-nikolaus/KBoo4_2/?pg=20
3. <https://www.erfgoedleiden.nl/collecties/personen/zoek-op-personen/deeds/gc2f6f04-c214-2056-60e2-b2f935e8d434>
4. <https://www.familysearch.org/ark:/61903/3:1:939K-K45P-H?wc=9P2K-PTL%3A111402901%2C109720401%26cc%3D1576401&lang=nl&i=2940>
Na inloggen
5. <https://stadsarchief.rotterdam.nl/zoek-alles?mizig=236&miadt=184&miaet=54&micode=999-06.1827B&minr=8898787&miview=ldt>
6. <https://www.archion.de/en/viewer/churchRegister/269896?cHash=4b2b4e3boobbca754bd8odd6e76d5be6> dia 50 van 91 Na inloggen
7. https://dfg-viewer.de/show?tx_dlf%5Bdouble%5D=o&tx_dlf%5Bid%5D=https%3A%2F%2Fwww.landesarchiv-nrw.de%2Fdigitalisate%2FPersonenstandsarchiv_Rhld%2FKirchenbuecher%2FBA%2F-020%2F2046%2Fmets.xml&tx_dlf%5Bpage%5D=45&cHash=5a61d87a3b57d417eeco6d86e56be82c
8. https://dfg-viewer.de/show?tx_dlf%5Bdouble%5D=o&tx_dlf%5Bid%5D=https%3A%2F%2Fwww.landesarchiv-nrw.de%2Fdigitalisate%2FPersonenstandsarchiv_Rhld%2FKirchenbuecher%2FBA%2F-020%2F2046%2Fmets.xml&tx_dlf%5Bpage%5D=45&cHash=5a61d87a3b57d417eeco6d86e56be82c
9. <https://www.archion.de/en/viewer/churchRegister/269896?cHash=4b2b4e3boobbca754bd8odd6e76d5be6> dia 38 van 91 Na inloggen
10. <https://www.archion.de/en/viewer/churchRegister/269896?cHash=4b2b4e3boobbca754bd8odd6e76d5be6> dia 70 van 91 Na inloggen
11. <https://www.familysearch.org/nl/tree/person/details/KC7Q-PRP> Na inloggen
12. https://data.matricula-online.eu/en/deutschland/muenster/orsoy-st-nikolaus/KBoo4_1/?pg=72
13. <https://www.archion.de/en/viewer/churchRegister/269896?cHash=4b2b4e3boobbca754bd8odd6e76d5be6> dia 82 van 91 Na inloggen
14. https://data.matricula-online.eu/en/deutschland/muenster/orsoy-st-nikolaus/KBoo4_1/?pg=78
15. <https://leiden.courant.nu/index.php/issue/LYC/1848-09-27/edition/o/page/3>

Tip van de redactie:

Personenstand Reader 2 (PR2) van Leo Aretz. Link: <https://www.leoaretz.de/pr2/index.htm>

Momenteel bevat de database 19.588.826 akten en 60.289.315 persoonsrecords (per 31 december 2024) uit Noordrijn-Westfalen, Rijnland-Palts, Saarland, Nederlands en Belgisch Limburg, delen van het Frankenland, Berlijn en andere regio's.

Tijdens de lezing 'De auto van mijn opa' van de heer Van Zelst schoot me iets te binnen: in onze familie was er een oude foto van mijn opa, zittend op een motor. Jaren geleden had ik die foto al eens gezien en als motorliefhebber was ik nieuwsgierig naar wat voor soort motor het kon zijn geweest. Maar zoals dat gaat, de foto verdween weer in de kast.. én uit mijn gedachten. Tot die lezing...

De dag erna besloot ik in mijn digitale archief te duiken. Ik had in 2014 al een flink aantal foto's gescand en het was mogelijk dat deze foto ertussen zat. En ja hoor: daar was de foto! Mijn opa op de motor, zijn vuist plagend gebald naar zijn broer, die de motor voort leek te trekken middels een touw wat aan het stuur geknoopt was. De pech was alleen

dat op de plaatsen waar het kenteken zou kunnen zitten, de foto onscherp was. Lag dit aan de scan, of aan de foto zelf? Geen idee, daarvoor moest ik de originele foto opzoeken.

Aangezien mijn kennis van oude motoren vrij beperkt is, besloot ik de hulp van ChatGPT in te schakelen. Ik had helaas maar weinig aanknopingspunten: mijn vader dacht dat het een Ariel was en hij wist dat de motor niet nieuw, maar tweedehands gekocht was door mijn grootvader.

Het eerste wat ik wilde doen, was proberen te achterhalen van welk bouwjaar de motor zou zijn, zodat ik een selectie kon maken van mogelijke Ariel-motoren. ChatGPT vroeg of ik logo's, serienummers of andere belangrijke kenmerken kon vinden, maar daar was de foto te onduidelijk voor. Wat ik wel kon zien, was dat de motor één grote koplamp voorop had. Met die informatie startte ChatGPT de analyse en kwam tot de volgende conclusies, die hij de 'Eerste visuele analyse' noemde:

- koplamp: een grote ronde koplamp was kenmerkend voor Britse motorfietsen uit de jaren 1930-1950.
- vorkophanging: de motor zou een 'girder fork' hebben, een vork met parallellogramvormige stangen (Nadat ik online voorbeelden gezocht had, kon ik die analyse bevestigen). Dit zou kenmerkend zijn voor Ariel-motoren van vóór 1948.

- Nadat ik enkele voorbeelden van Red Hunter-modellen had gezien, viel er iets op aan die foto's: alle getoonde modellen hadden een zwart stuur, terwijl de motor van mijn opa een zilverkleurig stuur had. Dit was volgens ChatGPT een bevestiging dat het zou kunnen gaan om een Red Hunter.

- N-68441: uitgegeven in 1946 aan A. van Balkom, Hoofdstraat 49 te Schijndel
- N-93407: uitgegeven in 1950 aan A.G. van Balkom, Villa-brake D 159 F te Nijnsel (nu Villenbraken)

Terwijl ik nog andere familiefoto's aan het bekijken was, viel mijn oog op een aantal postkaarten die mijn opa ver-

Omdat ik nog altijd niet wist wat voor merk en model de motor nu was, ging ik verder met die zoektocht. Klopte de eerdere gedachte dat het een Ariel was? Ik besloot de 'Ariel Club Nederland' te mailen met mijn foto en bevindingen. Nog diezelfde dag kreeg ik een reactie: het was géén Ariel, maar mogelijk een DKW.

Een nieuw spoor! Ik stuurde mijn bevindingen door naar de 'DKW Club Nederland'. Een paar dagen later kreeg ik een reactie: het ging vrijwel zeker om een DKW RT98, herkenbaar aan het vlieg wiel en de kenmerkende 'blaastoeter' op het stuur. De banden en details deden vermoeden dat het model uit 1938 of 1939 stamde. Dat zou mooi kloppen met het gegeven dat de registratie pas in 1950 plaatsvond: mijn opa had de motor dus waarschijnlijk tweedehands gekocht, zoals mijn vader al dacht.

Of mijn opa veel plezier heeft gehad van de motor, weet ik niet. Maar zijn motor heeft in ieder geval het nodige te- weeggebracht, namelijk een zoektocht naar antwoorden door zijn kleindochter.

Met dank aan de Nederlandse Ariel Club (dhr. Heerkens) en de DKW Club Nederland (dhr. Calame) voor hun hulp.

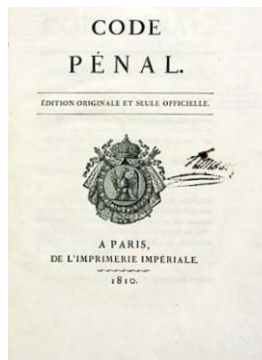
Bijgevoegde foto's:

- 1) Mijn grootvader (zittend op de motor) en zijn broer Theo.*
- 2) Postkaart gericht aan Theodor van Balkom (vader van mijn grootvader). Mijn grootvader zat in het leger en stuurde de kaart vanuit de Ernst Casimirkazerne te Roermond.*

De Samendoeavond afgelopen juni stond in het teken van de kleine criminaliteit. Misschien dat een strafblad uit het verleden in de familie gevoelig kan liggen, maar het is zeker de moeite waard om te onderzoeken. Sterker nog: je krijgt een schat aan informatie die je een beeld kunnen geven van de persoon in kwestie. Van brave burgers zijn maar zelden beschrijvingen gemaakt.

Aan de hand van een aantal vragen zijn we gaan onderzoeken wat verstaan wordt onder kleine criminaliteit (in vroegere tijden), welke bronnen je kunt raadplegen en welke informatie daar in staat. Helaas is een avond te kort om alles te onderzoeken en hebben we ons moeten beperken tot de periode 1811-1930. In de onderstaande samenvatting wordt beschreven wat er die avond aan bod kwam aangevuld met enkele niet behandelde bronnen.

Allereerst kijken we naar het begrip 'kleine criminaliteit'. Hieronder verstaan we overtredingen van de wet waarop als straf een boete of een korte hechtenis stond. Bij de meeste zaken gaat het om dronkenschap, stroperij, lopen over andermans ingezaaid akker zonder toestemming,

sprokkelen van dor hout in bossen en nog meer van dat soort zaken. Niet meteen wereldschokkende zaken.

De keuze voor de periode 1811-1930 is gemaakt op basis van het feit dat we vanaf 1811 één centraal strafstelsel in Nederland kregen, ingevoerd door Napoleon. Heel systematisch werden er allerlei gegevens bijgehouden. Zij vormen een goed beginpunt om het zoeken naar strafrechtelijke gegevens te starten.

De vragen op de Samendoe-avond

De vragen gaan over personen met de naam Verstappen. Ze zijn geen familie van elkaar behalve de leden van het gezin Verstappen-Daniëls waar we mee beginnen.

Casus 1:

Het gezin van vader Everardus Verstappen (*05-02-1815 Geldrop/+14-08-1861 Geldrop) en moeder Elisabeth Daniëls (*20-09-1813/+07-04-1890 Heeze) bestaat uit acht kinderen. Zes van deze kinderen hebben een strafblad. We starten met zoon **Everardus Verstappen *09-06-1849 Geldrop / +15-11-1908 Geldrop.**

Vraag 1: Bij het BHIC zijn van Everardus (de zoon) vijf registraties gevangenisregister bekend. Wat valt op in deze registraties?

Via de stappen: BHIC – **Mijn stamboom** – **Gevangenisregister 1834-1920** - Everardus Verstappen in het zoekven-

HET REGISTERT VAN HET HUIS VAN BEWARING										TE <i>Landhuizen</i>									
NUMMERS	VOORNAAMEN EN GES. ACHTERNAAMEN	SIGNALEMENT	OP HET HUIS VAN BEWARING	BY WELKE	VERBODEN	VAN	ACHT	BEGTERING	BEGTERING	BEGTERING	BEGTERING	BEGTERING	BEGTERING	BEGTERING	BEGTERING	BEGTERING	BEGTERING	BEGTERING	BEGTERING
108	Everardus	Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard	Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard	Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard	Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard	Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard	Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard	Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard	Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard	Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard	Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard	Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard	Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard	Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard	Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard	Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard	Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard	Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard	Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard
145	Everardus	Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard	Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard	Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard	Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard	Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard	Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard	Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard	Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard	Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard	Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard	Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard	Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard	Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard	Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard	Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard	Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard	Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard	Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard Wacht bewaard

ster – kom je uit bij zes resultaten. Vijf van de resultaten horen bij 'onze' Everardus.

1. Gaan over grond met oogst zonder toestemming 05-07-1878
2. Viswetvertreding 28-11-1878
3. Jachtdelict 26-08-1880
4. Jachtdelict 03-06-1881
5. Jachtdelict 11-07-1892

Elke registratie in het gevangenisregister bevat een signalementsbeschrijving. Hierboven zie je twee van de vijf signalementen. Wat opvalt, als je alle beschrijvingen leest, is dat hij bij drie registraties zijn linkerarm mist. Bij de andere twee wordt duidelijk vermeld dat hij geen bijzondere kenmerken heeft. (In 1878 en 1881 mist hij zijn linkerarm, in

1880 en 1892 is daar geen sprake van.)

Verder onderzoek laat zien dat Everardus nog twee mishandelingen op zijn naam heeft staan. Eén voor een vechtpartij in 1877 (geen bewijs) en één waarvoor hij een straf van fl. 3,00 of 5 dagen hechtenis kreeg. In beide verslagen staat geen vermelding dat hij een arm mist. Betreft het hier onzorgvuldigheid of bedrog? (Navraag bij het BHIC leverde geen helder antwoord op. Het inschrijvingsregister zou 'altijd' zorgvuldig ingevuld zijn.)

Dat inschrijvingsregister werd vanaf 1842 volgens een bepaald model opgesteld in voorgedrukte boeken. Iedere vorm van bewaring had zijn eigen model, maar de basisgegevens waren hetzelfde. Deze registers geven veel informatie. Zo kan je er in terugvinden door wie de aanhouding,

gevangenneming of gevangenhouding is bevolen, de datum waarop dit gebeurd is, de overtreding en de straf die daarbij hoorde en de plaats waar de persoon eventueel zijn straf moest uitzitten.

Casus 2:

We gaan verder met het gezin van vader Everardus Verstappen (*05-02-1815 Geldrop/+14-08-1861 Geldrop) en moeder Elisabeth Daniëls (*20-09-1813/+07-04-1890 Heeze). Hun dochter (**Johanna**) **Maria** *18-08-1837 **Zesgehuchten** / +30-11-1886 Geldrop heeft ook een gevangenisstraf gekregen.

Vraag 2: Waarvoor heeft zij een gevangenisstraf gekregen?

Via BHIC: – stamboom – Maria Verstappen – Geldrop – registratie gevangenisregister of via WieWasWie: - Maria Verstappen – Collectiegebied: Noord Brabant – **documenttype: misdaad en straf** – oplopende datum – 's-Hertogenbosch 01-01-1849 kom je uit bij haar inschrijving in het gevangenisregister. We weten nu dat ze een straf heeft gekregen voor bedelarij. Maar er is hierover meer te vinden.

Ga via BHIC: Archiven en boeken – Rechtbanken (zoeken naar strafvonnissen 1811-1930). Vul Maria Verstappen in, en kies voor Plaats rechtbank: Eindhoven, Soort rechtbank: Arrondissementsrechtbank en bij Delict: Bedelarij. Deze laatste gegevens hebben we kunnen vinden in het gevangenisregister. Je krijgt nu één zoekresultaat. Dit resultaat geeft je toegang tot de scan van het vonnis. Je leest hierin

dat er geëist wordt dat ze na het uitzitten van de straf naar een bedelaarsgesticht moet worden gestuurd. De rechter oordeelt anders en stuurt haar na de straf naar huis.

Ter info het verschil tussen bedelarij en landloperij. Een bedelaar is iemand die woont in een dorp, gekend is in het dorp en die pech heeft gehad zoals een ziekte, ongeluk of brand. Een landloper daarentegen is een profiteur (werkt niet), is een vreemde (niemand kent hem), heeft geen vaste woonplaats (zwerft rond) en heeft geen middelen van bestaan. Hieronder vallen kermisklanten, kwakzalvers, muzikanten maar ook straatrovers. Bedelaars mochten tot aan de 18e eeuw bedelen als ze daarvoor toestemming hadden gekregen, te zien aan een speciale ketting of iets dergelijks. Maar vanaf de 18e eeuw (de tijd van de Verlichting) ontstond het idee dat bedelaars, landlopers en criminelen een verkeerde opvoeding hadden gehad en dus heropgevoed moesten worden. Door dwangarbeid moesten ze de vreugde van werken leren. Napoleon heeft bedelarij en landloperij in het Wetboek van Strafrecht opgenomen als een misdrijf waarop gevangenisstraf staat.

Om duidelijk te maken dat niet elke rechter mild was ten aanzien van een overtreding van bedelarij gaan we kijken naar het vonnis van **Petrus Verstappen (* rond 1811 Hoogloon in Drenthe)**.

Casus 3:

Zoek via WieWasWie naar Petrus Verstappen – collectiegebied: Drenthe – documenttype: **Misdaad en straf** – naar het vonnis.

Vraag 3: Welke straf kreeg Petrus voor bedelarij?

In het vonnis kunnen we lezen dat hij een gevangenisstraf van 14 dagen en daarna opsluiting in bedelaarsgesticht kreeg wegens het vragen om een stukje brood. Een groot verschil met de uitspraak van Maria.

In het nieuwe rechtssysteem dat de Napoleon invoerde, kreeg de rechterlijke macht 4 niveaus: het kantonale, het arrondissements-, het provinciale en het landelijk niveau. Deze gelaagdheid werd na het vertrek van de Fransen door Nederland overgenomen. Het Wetboek van Strafrecht of Code pénal kende 3 soorten strafbare feiten waaraan 3 soorten straffen waren verbonden:

1. Overtredingen (contravention) behandeld door kantonrecht. (Lichte zaken als kruimeldiefstal, overtreding van plaatselijke verordeningen) Hierbij horen politiestraffen.
2. Wanbedrijf (délit) behandeld door arrondissementsrechtbank. (Zwaardere vergrijpen zoals diefstal boven

een bepaald bedrag, vechtpartij met gewonden, bedelarij en landloperij) Hierbij horen correctionele straffen.

3. Misdaad (crime) behandeld door gerechtshoven. (Zware misdaden als moord, poging tot moord, afpersing en dergelijke) Hierbij horen criminele straffen.

Tegen de straf kon je in beroep gaan. Op landelijk niveau had je, als hoogste beroepsinstantie, de Hoge Raad der Nederlanden.

Samengevat: Hoe zwaarder de straf die gekoppeld was aan een bepaald strafbaar feit, hoe hoger de rechterlijke instantie die het vonnis uitsprak.

Casus 4:

Hiervoor gaan we weer even terug naar de familie uit casus 1 en 2. Deze keer draait het om **Antonie Verstappen *06-07-1842 Geldrop / +04-08-1918 Geldrop en Wilhelmus Verstappen *12-08-1845 Geldrop / +07-09-1929 Geldrop**. Zij hebben samen (met een vriend) een diefstal gepleegd in 1858.

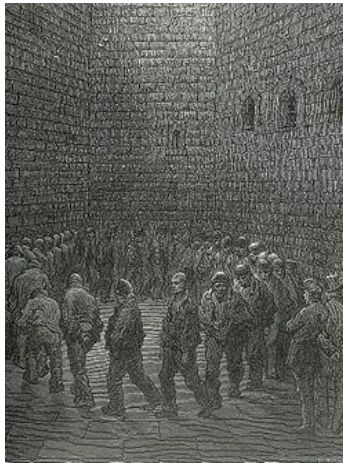
Vraag 4: Wat hebben ze gestolen en welke straf kregen ze?

Opzoeken via: WieWasWie: Antonie Verstappen of Willem Verstappen – Noord Brabant – Misdaad en straf – 01-01-1858 of via BHIC: Antonie Verstappen of Willem Verstappen – geregistreerde – registratie gevangenisregister – periode 1858-1860

Ga daarna naar: BHIC: Archieven -- **Rechtbanken, zoeken naar strafvonnissen 1811-1930** – Antonie/Willem Verstap-

pen – 1859 diefstal, gerechtshof, 's-Hertogenbosch. Zoals je kan lezen is de zaak behandeld door het provinciaal gerechtshof. Dat betekent een zwaarder vergrijp en een hogere straf. Zij hebben appels uit een afgesloten tuin weggehaald en een poging gedaan om peren uit een andere tuin te stelen. Antonie krijgt 3 maanden gevangenisstraf en Willem krijgt 14 dagen verbeterhuis.

De Fransen maakten een onderscheid in 5 verschillende vormen van bewaring: Huis van Politie, Huis van Arrest, Huis van Justitie, Huis van Correctie (verbeterhuis) en Tucht-huizen. Een verbeterhuis is een instelling voor personen die als 'onaangepast' werden beschouwd en die daar werden geholpen om hun gedrag te verbeteren, hun geestelijke toestand te herstellen, of om ze in een veilige omgeving te plaatsen. Onder de noemer 'onaangepast' werden ook drankgebruikers, plegers van huiselijk geweld of mensen met geestelijke stoornissen gerekend. Het kon een alternatief zijn voor gevangenisstraffen of ziekenhuizen. Doel was het

bijbrengen van discipline, het 'verbeteren' van de situatie door vaardigheden of een vak te leren, afgezonderd van de familie. De vraag is of veertien dagen genoeg is om dit alles te bewerkstelligen. Maar Willem heeft er in ieder geval leering uitgetrokken want hij is niet meer met justitie in aanraking geweest.

Bij casus 5 gaan we kijken naar gevangenisstraffen. Daarvoor nemen we het dossier van **Maria Verstappen (*14-10-1814 Hapert / +29-12-1891 's-Hertogenbosch)**. Haar ouders waren Jacobus Verstappen en Anna Zwane (Swaenen). Zoeken via BHIC: stamboom – Maria Verstappen – Plaats: Hapert – Je vindt er 17 registraties en vonnissen. Samengevat gaat het om de volgende zaken:

1. Diefstal en landloperij 1859 (paraplu, doek, kieltje en kinderkleedje) Zij krijgt hiervoor 1 jaar gevangenisstraf in eenzame opsluiting.
2. Landloperij 1864
3. Diefstal 1871 (theeblad en sigarenkistje) 1e herhaling: hiervoor krijgt ze 3 jaar gevangenisstraf.
4. Landloperij 1874
5. Diefstal 1878 (zilveren theelepeltjes, suikerstrooier en stop) ze herhaling: ze krijgt 183 dagen eenzame opsluiting.
6. Diefstal 1882 (vrouwenmantel en 2 herenjassen) 3e herhaling: 3 jaar gevangenisstraf.

Vraag 5: Wat kun je nog meer vinden na aanleiding van bovenstaande opsomming?

Vanaf 1882 tot 1896 werd er een **Geheim Register van Ontslagen Gevangenen** uitgegeven om de 'alsnog in het algemeen gevaarlijk te achten gevangenen' in de gaten te kunnen houden.

Het register bevatte de fotoportretten, persoonsgegevens en justitiële antecedenten van alle recidivisten uit de cellulaire of strafgevangnissen in Hoorn, Leiden, 's-Hertogenbosch, Rotterdam, Amsterdam en Utrecht met een voltooide gevangenisstraf van meer dan twee jaar gemeenschappelijke, of meer dan een jaar eenzame opsluiting, en alle vrijgelaten gevangenen uit het Huis van Opsluiting en Tuchtiging te Leeuwarden. (In Leeuwarden werden de 'zwarte' gestraften ondergebracht.)

Via BHIC – Archieven en boeken – **Geheim register gevangenen (zoeken in het geheim register ontslagen gevangenen, met foto's, 1882-1896)** – Maria Verstappen - kom je uit bij de beschrijving van Maria Verstappen. Hierin lees je informatie over haar uiterlijk, haar strafblad, haar gedrag in de gevangenis, haar beroep in de gevangenis en de datum van vrijlating. Bovendien is er ook een foto van haar bijgevoegd. Maria Verstappen wordt na haar vrijlating opgenomen in het krankzinnigengesticht in 's-Hertogenbosch waar zij op 77-jarige leeftijd overlijdt. Zij heeft in haar leven in twee soorten gevangnissen gezeten.

seksuele uitspattingen.

Vanaf 1851 komt de cellulaire of eenzame opsluiting in beeld. Een beleid dat volgde op de opinie dat afleren van slecht gedrag alleen zou kunnen door eenzame opsluiting. Contact met andere gevangenen zou leiden tot nieuw crimineel gedrag. Eenzame opsluiting betekende: geen contact met andere gevangenen, zelfs geen oogcontact en geen contact (praten) met gevangenisbewakers. Drieëntwintig uur per dag zat men in de cel waarin men naast slapen ook moest eten en werken. Wanneer men de cel moest

Bij een 'gemeenschappelijke gevangenisstraf' verbleef men overdag in een werkzaal (van half 7 's ochtends tot half 9 's avonds) en 's nachts in een slaapzaal met hangmatten. Vaak zaten deze gevangnissen overvol. Er heersten vele misstanden, zowel bij de bewaarders: fraude, onzorgvuldigheid in taken, dronkenschap en diefstal als bij de gevangenen: denk aan onderlinge jaloezie, machtsmisbruik en

verlaten om bijvoorbeeld naar de luchtplaats, de kerk of de directeur te gaan, dan kreeg men een celkap op zodat het zicht beperkt werd tot de grond. Zelfs in de kerk werd men tussen drie wanden geplaatst zonder zicht op medegevangenen.

Hoe het leven in een cellulaire gevangenis eruit zag is te zien op de site <https://www.gevangeninglas.nl>. Daar vind je een drietal filmpjes, die weliswaar een geïdealiseerd beeld tonen, maar toch een indruk geven van hoe het er aan toe ging in de gevangenis. En als je dan toch op die site bent kun je ook nog even kijken naar het systeem wat Alphonse Bertillon bedacht heeft om personen te identificeren. De signalementbeschrijvingen uit de gevangenisregistraties uit de voorgaande opdrachten zijn daarop gebaseerd.

En daarmee waren we aan het eind van de avond en nu ook aan het eind van dit artikel gekomen. Tijd om de eigen familie eens te gaan onderzoeken. Met daarbij nog een laatste opmerking. In de tekst zijn de namen van diverse bronnen dikgedrukt. Dit zijn de benamingen die het BHIC aan de bronnen geeft. Elk regionaal archief gebruikt andere benamingen voor eenzelfde soort bronnen. Bovendien zijn nog niet alle bronnen digitaal beschikbaar. Mocht je tot de dag van vandaag nog geen 'crimineel' in je familie gevonden hebben dan kan dat (binnenkort) nog veranderen. Veel succes bij je zoektocht.

Gevangenisarchieven tot 1940

Van kruimeldief tot moordenaar, van wanbetaler tot vechttjas, je komt ze allemaal tegen in de gevangenisarchieven. Duik mee in de zelfkant van ons Brabant!

Snel zoeken

Zoeken op naam, plaats, jaar etc.

[Zoek naar gevangenen](#)

Wat zit er in?

Persoonsgegevens en soms het misdrijf van zijn 400.000 gedetineerden in Brabantse strafgevangenis en huizen van bewaring vanaf de 19e eeuw

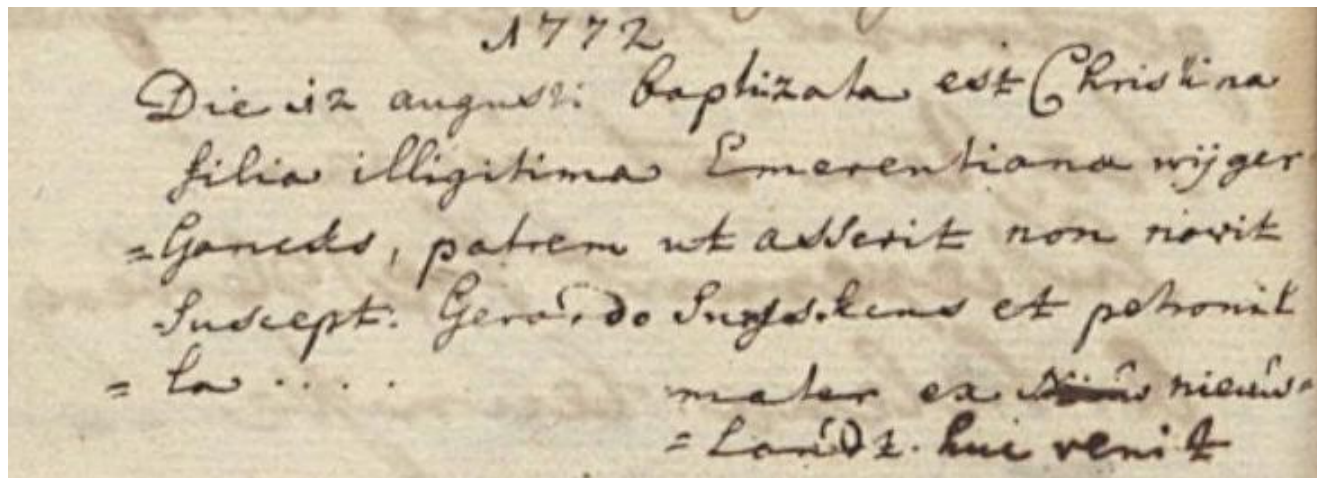

Christina Suijskens, van beroep hovenierster, overlijdt te 's-Hertogenbosch in de Diepstraat op 4 maart 1846. Volgens haar overlijdensakte is zij de weduwe van Nicolaas Oerlemans, geboren te Uden en de dochter van Gerardus Suijskens en Amerens Wijgnergans. Haar ouderdom is 72 jaren. Volgens het schepentrouwboek van de stad gaan Nicolaas Peter Oerlemans, uit Helvoirt, en Christina Suijskens, uit Uden, op 19 januari 1799 in ondertrouw. Zij krijgen vier kinderen.

Haar doopakte vinden we inderdaad in Uden. Op 12 augustus 1772 wordt aldaar gedoopt: Christina, de onwettige

dochter (filia illegitima) van Emerentiana Wijgnergancks. De akte vermeldt: patrem ut asserit non novit (zij beweert de vader niet te kennen). Ook staat er nog: mater ex Nieulant hic venit (de moeder is vanuit Nuland naar hier gekomen). De doopgetuigen zijn: Gerardus Suijskens en Petronella ... (van wie de familienaam niet is ingevuld). Zou de doopvader misschien ook de (biologische) vader van het kind kunnen zijn? Of is er andere relatie?

Dat laatste blijkt in ieder geval een feit. Moeder Emmerens is een dochter van Francis Lambert Seben Wijgnergans en Christina Jan Henricks (naar wie het kind kennelijk is ver-

noemd). Na de dood van haar eerste man hertrouwt deze Christina met Gerrit Goort Suijskens, een weduwnaar uit Dinther. Dat onze gezochte Christina Suijskens heet is daarmee verklaard: moeder Emmerens is de stiefdochter van Gerrit (die ongetwijfeld dezelfde is als de doopgetuige) en in Nuland zal zij ongetwijfeld, na de voortijdige dood van haar wettige vader, als zijn dochter bekend hebben gestaan. De aantekening in de overlijdensakte is dus waarschijnlijk een fout, of niet.....?

Het alternatieve scenario is dat Gerrit Suijskens zijn stiefdochter heeft gedefloreerd (zoals dat in het oud-Nederlands zo deftig heet) en dat ze daarna zwanger is geworden. Het zou een reden kunnen zijn dat Christina naar Uden is gereisd om te bevallen. Uden was in deze tijd buitenland: het land van Cuijk en Ravenstein behoorde niet tot de Republiek der Verenigde Nederlanden, en de pastoor van Uden zal de dorpsroddels uit Nuland niet hebben gekend, waardoor hij aan de verklaring van de moeder dat zij de vader van haar kind niet kent niet heeft hoeven twijfelen. Gerrit ging mee om het kind te dopen, en wie weet zelfs om te bewaken dat zijn stiefdochter in barensnood niet alsnog hem als de vader zou aanwijzen. Hij is inmiddels hertrouwd met zijn derde vrouw, omdat Christina, de moeder van Emmerens, is overleden. Maar in het dorp Nuland weet iedereen precies hoe het zit: het kind van Emmerens is ook het ook het kind van Gerrit, en dus wordt ze door ie-

dereen Suijskens genoemd. In de overlijdensakte zijn toch de juiste vader en moeder van Christina vermeld.

De laatste alinea mag u wat mij betreft in zijn geheel overslaan. Het is speculatie, een theorie die niet op feitelijk bewijs is gebaseerd. Alleen DNA-onderzoek zou kunnen aantonen dat Christina de dochter is van Gerrit, maar dan moet een van haar nakomelingen zijn of haar DNA laten matchen met dat van een (biologische) nakomeling van Gerrit. Het voorbeeld laat zien dat als de biologische afstamming boven de wettige afstamming gesteld wordt stamboomonderzoek een onmogelijke opgave wordt.

Jubilarissen en hun ervaringen. Interessant. Wat kunnen wij ervan leren of welke ideeën kunnen we opdoen?

Ook recent heeft het NGV Hoofdbestuur een aantal jubilarissen in het zonnetje gezet omdat zij al vele tientallen jaren trouw lid zijn van de vereniging. In onze afdeling waren dat Gerard Weijnen en Ad Wijnen.

Respectievelijk 40 en 50 jaar lid. Voordat ik de certificaten ging uitreiken nog even een bloemetje gehaald om het geheel nog extra op te fleuren.

Tijdens mijn gesprekken met de jubilarissen vielen mij uiteraard de beide familienamen op. Wijnen en Weijnen. Verschillend gespeld. Maar wat wilde het toeval? Inderdaad, Ad en Gerard zijn verwanten. Dat bleek uit een DNA onderzoek (Zonen van Adam in Nederland) waar zij destijds aan hadden deelgenomen. Beide heren delen eenzelfde overgrootvader (geboren in 1704), afkomstig uit Swalmen. De ene familietak woonde later aan de westkant van de Maas, de andere aan de oostkant.

In een van De Twee Kwartieren uitgaven (nr 1 - 2011), is daar nog een artikel over verschenen. [Downloadlink](#)

Jubilaris Gerard Weijnen

Gerard is op zijn 31e met zijn genealogie begonnen. Aanleiding was dat de rechten van het graf van zijn schoonvader vernieuwd moesten worden. Gerard (1954) is geboren in

Eindhoven in de Stellenboschstraat (Tongelre). De ouders verhuisden enkele jaren later naar Het Hofke.

Vader Weijnen woonde daarvoor in Maasniel (nu Gemeente Roermond) en was werkzaam bij de Nederlandse Spoorwegen, evenals de grootvader van Gerard, werkzaam bij het Depot Leeuwen (Roermond). Vader Weijnen werkte ca. 1942 in Asselt (Depot Roermond) als machinist voor het traject Dalheim (D) – Hamont (B). Dit 'lijntje' werd opgeheven waarna vader Weijnen overgeplaatst werd naar Eindhoven. Zoals gezegd Gerard werd door zijn nieuwsgierigheid in de geschiedenis van zijn schoonouders ook geïnteresseerd in zijn eigen familiegeschiedenis. Zoals iedereen in

die tijd – er waren nog geen tot weinig computers – laat staan internet – bezocht Gerard Weijnen de archieven in Limburg in Maastricht en Brabant in Eindhoven. Dit laatste archief was toen nog gevestigd in de kelders van het huidige stadhuis. Later is dat verhuisd naar de Raiffeissenstraat. Via via kreeg hij informatie over

de NGV te lezen. Hij was onmiddellijk enthousiast. Schafte direct Hazadata aan en later GensData Pro. Het overzetten van 'papier' naar 'computer' was een hele kluit. "Maar ik was intussen helemaal gepassioneerd van deze hobby. Ik was dan ook regelmatig op de afdelingsbijeenkomsten te zien. Nu is dat wat minder".

Recent las hij in onze regelmatig verschijnende KPL Afdeling-mailing over een lezing over 'Het Duits lijntje Boxtel - Wesel. Gerard: "Interessant. Ik ben nu erg druk bezig met het onderwerp Nederlandse Spoorwegen. En met name de periode dat mijn grootvader en vader daar werkzaam waren". Vol trots liet Gerard een boek zien dat hij recent op de kop had getikt. Een boek over het vijftigjarige jubileum van de Hollandsche IJzeren Spoorweg-Maatschappij uit 1989. Vol met prachtige gekleurde illustraties van treinen, uniformen etc. "Dit boek is echt een geweldige aanwinst om dat deel van mijn familiegeschiedenis te illustreren en aan te vullen".

Tongelre

"Deze Eindhovense deelgemeente boeit mij natuurlijk enorm. Ik ben er geboren en opgegroeid. Ik ben al een poos bezig met een nieuw project. Namelijk het in kaart brengen van de Tongelrese bewoners en de samenhang van hen in de periode 1800-1920. Het zijn zo'n 2600 namen. Dus ik ben voorlopig wel bezig.

Verder ben ik ook als vrijwilliger actief. Als planner van 'Het

ANWB automaatje'. Daar plan ik alle vrijwillige chauffeurs in, voor de ritten die zij maken om personen, die geen eigen vervoermiddel hebben of minder-mobiel zijn, van A naar B te brengen. Erg leuk om dit naast mijn Genealogiehobby te mogen doen"

Jubilaris Ad Wijnen

In de afgelopen 50 jaar heeft jubilaris Ad Wijnen uitgebreide onderzoeken gedaan naar zijn familie en die van zijn vrouw. Evenals Gerard moest ook Ad destijds fysiek naar de diverse archieven. Soms kon het ook alleen maar schriftelijk.

ledereen die toen met deze hobby is begonnen herkent zich daar wel in. Evenals in het weer later omzetten van geschreven data/notities in Aldfaer.

Ad: "Ik heb om het familie-verhaal completer te krijgen veel familieleden gesproken. Daar heb ik echt veel informatie over mijn familiegeschiedenis kunnen ophalen. Foto's, oude documenten, brieven etc. Soms ook werd er over hele heikele familiegeheimen gesproken. Voor mij superinteressant. Dat was best

wel moeilijk. Men was en is nog daar heel gevoelig voor. Lees: Schaamte. Dat soort verhalen vond je destijds niet in de archieven. Alhoewel nu ook de criminele archieven en oorlogs-archieven meer toegankelijk zijn geworden. Na het overlijden van de 'familie-oudsten' onder ons verdwijnen ook de 'verhalen' en 'anekdotes'. Je moet er echt snel bij zijn om nog contact te kunnen maken. Nu kan het nog."

Afdeling KPL

Ad Wijnen is geboren in Eindhoven. Zijn grootvader is van uit Haelen bij Roermond naar Eindhoven verhuisd om daar voor zijn 5 zonen werk te zoeken, o.a. bij Philips zoals Ad zijn vader. Ad is van 2003-2009 bestuurslid van de afdeling Kempen en Peelland geweest. Naast een aantal lezingen, heeft hij samen met Henriette Hardeman o.a. de landelijke NGV dag in Helmond (2007) georganiseerd. Ook heeft Ad de KPL-website ontworpen en beheerd. Zelfs won hij daarmee de 1e prijs (van 25 afdelingen).

Ad en Co van het Groenewoud hebben samen destijds ook hun medewerking verleend bij het tot stand komen van een DNA-onderzoek van de Universiteit Leuven en Leiden, waaruit het boek 'Zonen van Adam in Nederland' is voortgekomen. Als enthousiaste amateur-genealoog verdiepte Ad zich in een aantal zeer interessante thema's: B.v. het thema 'Bijnamen'. Hij onderzocht o.a. de ca. 700 bijnamen van bewoners in Geldrop. Ook verdiepte Ad zich in het onderwerp 'Grenspalen'. M.n. de grenspalen tussen België en

Nederland (van Vaals tot Retranchement). In totaal 369 palen. Hij onderzocht daarvoor de geschiedenis en juridische aspecten van de posities van deze grenspalen. Maar ook de verhalen van de 'grens-bewoners' toen België en Nederland in 1839 van elkaar werden gescheiden.

'Getriggerd' door de migratie van Belgen en Nederlanders naar de Kempen en Peelland schreef Ad er een boek over. Ook Omroep Brabant wijdde in het 'Canon van Brabant' daar aandacht aan. Ad werd daarvoor geïnterviewd door Frank Lammers (U weet wel...).

Archief

Ad Wijnen heeft zijn uitgebreide genealogische archief super georganiseerd (digitaal). En van al zijn genealogische bevindingen ook nog zeven boeken gemaakt.

"Zowel van mijn vaders, als van mijn moeders kant. Maar ook van mijzelf, mijn vrouw en onze kinderen. Boeken worden bewaard. Onze kinderen zullen zo iets eerder bewaren dan een doos vol onoverzichtelijke losse velletjes. Nu is alles geordend. Dat wordt niet zo vlug weggegooid. Althans dat denk ik. "

Noot: Je 'genealogisch' archief. Wat doe je ermee? Het lijkt mij een interessant onderwerp om hier eens dieper op in te gaan. Hoe hebben wij, NGV-KPL leden, dit geregeld c.q. gaan we dit regelen? Je wilt je levenswerk toch niet door de papiermolen laten halen!!

Geïnteresseerden in de familiegeschiedenis zullen de website van Yolanda Lippens kennen: www.yori.nl.

De redactie ontving een bericht van de site:

Yolanda Lippens en ik hebben afgelopen weekend op twee uitlegvideo's online gezet op onze website. In de ene video wordt de basis van archiefonderzoek uitgelegd, waarbij ook een stappenplan wordt gegeven, waarmee je zelfstandig met archiefonderzoek aan de slag kan gaan. In de andere video wordt de belangrijkste basiskennis meegegeven om zelfstandig met onderzoek in Duitsland aan de slag te gaan.

De uitlegvideo's vind je hier:

<https://www.yori.nl/themas/uitlegvideos-over-stamboomonderzoek-en-archiefonderzoek/>

Wellicht dat het interessant is om deze uitlegvideo's op de website van jullie afdeling, op jullie sociale mediakanalen

en/of in jullie afdelingstijdschrift onder de aandacht te brengen? Zo zijn er weer heel wat mensen op weg geholpen bij hun onderzoek.

Daarnaast zijn zowel de sheets als de tekst van de presentatie van beide uitlegvideo's vrij om te hergebruiken, waarbij geen naamsvermelding nodig is. Mochten jullie deze willen gebruiken om bijvoorbeeld een lezing of cursus te geven, doe hier dan zeker je voordeel mee. Ik stuur de PowerPoints en de teksten in de bijlage mee.

Alvast vriendelijk bedankt voor uw interesse en een goed weekend toegewenst!

Met vriendelijke groet,

Indie van Lieshout

Genoemd materiaal vind je ter download op deze pagina van onze website NGV-KPL: www.ngv-afdelingen.nl/kpl-public-relations/#yorimateriaal

NGV Evenement Familiegesciedenis zaterdag 27 september in Leiden

Dit jaar bestaat de afdeling Rijnland en Kennemerland van de Nederlandse Genealogische Vereniging (NGV) 40 jaar.

Dit willen we vieren en tevens meer aandacht vestigen op het onderzoek naar onze familiegesciedenis.

In overleg met het hoofdbestuur van de landelijke vereniging heeft het afdelings-bestuur de organisatie op zich genomen van het jaarlijkse

NGV Evenement Familiegesciedenis op zaterdag 27 september 2025 in de Hooglandse Kerk te Leiden

Op het programma staan vier lezingen met als leidend thema 'Vrouwen en hun verborgen verleden'. Elk van de lezingen belicht een aspect van het leven van vrouwen dat in de geschiedenis weinig tot geen aandacht heeft gekregen.

Tijdens het ochtendprogramma wordt de nieuwe afdelingspublicatie Genealogieën en verhalen van Rijnlandse en Kennemerlandse voorouders, deel II gepresenteerd en is er de verkiezing van de winnaar van de NGV-Schepperle Award 2025. Tevens is er de gehele dag een informatiemarkt met historische verenigingen, enkele archiefdiensten in het werkgebied van Rijnland en Kennemerland, en een

aantal belangrijke organisaties die zich bovenregionaal bezighouden met familiegesciedenis. Kinderen kunnen creatief aan hun stamboom of familiewapen werken.

De Hooglandse Kerk ligt in het stadscentrum. Parkeergelegenheid is volop aanwezig. De entree is gratis.

Hooglandse Kerk te Leiden

Dagprogramma NGV Evenement Familiegesciedenis zaterdag 27 september te Leiden

09.30 - 15.30 uur **genealogische / historische markt**

10.00 - 10.05 uur **Opening en welkom** door Ab Stikkelorum, voorzitter NGV-afd. Rijnland en Kennemerland.

10.05 - 10.15 uur **Presentatie afdelingspublicatie** door Ank Poland *'Genealogieën en verhalen van Rijnlandse en Kennemerlandse voorouders, deel II'*.

10.15 - 10.50 uur **Toelichting op de NGV Schepperle-Award 2025** door Peter van Boheemen (voorzitter NGV). De drie genomineerden worden kort geïnterviewd. De aanwezigen kunnen tot 13.30 uur een stem uitbrengen.

10.55 - 11.25 uur **Lezing 1: Femke Deen – Moeders des Vaderlands (16e-18e eeuw)**

11.30 - 12.00 uur **Lezing 2: Agnes van Steen – De vrouwenbeweging en het ongehuwde moederschap (19e en 20e eeuw)**

12.00 - 13.30 uur **Lunchpauze**

13.30 - 14.00 uur **Lezing 3: Mart van der Wiel – De vele gezichten van vrouwen in het verzet (20e eeuw)**

14.05 - 14.35 uur **Lezing 4: Cor Smit – Het leven van de Leidse fabrieksmeisjes (19e-20e eeuw)**

14.40 - 15.00 uur **Uitreiking NGV Schepperle-Award 2025** door Peter van Boheemen

15.30 **Afsluiting markt**

Aanmelden voor de lezingen kan vanaf augustus 2025 via [de website](https://www.ngv-afdelingen.nl/ryn/).

**Meer weten? Website van het Evenement 2025: www.ngv-afdelingen.nl/ryn/
Achter het tabblad 'Evenement 2025' houden we je op de hoogte over het Evenement**

Algemeen

Tenzij anders aangegeven vinden alle bijeenkomsten plaats op dinsdag in 't Trefpunt, Belgiëplein 20 Eindhoven.

Zaal open 19.30 begin lezing 20.00 u.

Zie voor actuele data, tijden, sprekers en onderwerpen ook de [Agenda op onze website](#).

Lezingavond dinsdag 16 september

Lezing: 'Dagelijks leven in ontugt', prostitutie in vestingstad 's-Hertogenbosch 1629-1795

Spreker: Jos Wassink

Na de verovering van 's-Hertogenbosch in 1629 door het leger van Frederik Hendrik, prins van Oranje, werden er duizenden soldaten ingekwartierd in de stad. De protestanten gingen in Den Bosch de dienst uitmaken. Deze Calvinistische regenten en predikanten konden echter niet verhinderen dat waar soldaten waren, er ook prostitutie was.

Historicus **Jos Wassink** bespreekt het reilen en zeilen van de vrouwen in de prostitutie in de periode van de zeventiende en achttiende eeuw. Hij geeft een inkijkje in het dagelijks leven in de bordelen en ook de tippelgebieden komen aan bod. De soldaten werden bij stadsbewoners ingekwartierd of ondergebracht in barakken. Ze kwamen vaak uit armoedige streken; de meesten waren buitenlanders (Zwitsers, Schotten of Duitsers). Ze waren meestal ongetrouwd en avontuurlijk ingesteld. Ze wilden in de stad de bloemetjes buiten zetten. Een deel van de eigen Bossche bevolking leefde in armoede en ellende. Zij raakten verwe-

ven met de criminaliteit en in het bijzonder met de prostitutie.

Kortom een stukje geschiedenis waar je tijdens je schooltijd niets over kreeg te horen.

Johannes Vermeer (1632-1675)
De koppelaarster (1656)

Lezing: Zoeken in Duitsland

Spreker: Jos Kaldenbach

Als eerste willen we jullie er op wijzen dat deze lezing plaats vindt op **vrijdagmiddag van 14.00 tot 16.00 uur**.

Spreker Jos Kaldenbach gaat ons meenemen door allerlei Duitse archieven en bronnen om te zoeken naar voorouders die zich in Nederland hebben gevestigd.

Migratie heeft altijd al plaatsgevonden maar vanaf 1650 zijn er 'bewijzen' van een aantoonbare stroom buitenlanders. Ze kwamen voor de handel of voor (seizoen)arbeid maar ze zijn uiteindelijk gebleven. En zoals het gaat zorgde de liefde ervoor dat diverse bevolkingsgroepen zich mengden.

Maar mocht een van je voorouders uit Duitsland komen dan sta je voor een grote uitdaging. Het huidige Duitsland bestaat nu uit 16 bundesländer maar tussen 1815 en 1866 waren dat er 40. En dan heb je het nog niet gehad over de verdeling in 2000 (aarts)bisdommen voor de komst van Napoleon. Er bestaat daardoor een enorme variatie aan archieven verdeeld over evenveel verschillende locaties. Hoe pak je onderzoek in Duitsland aan, welke bronnen heb je tot je beschikking.

Jos Kaldenbach hoopt je met zijn lezing handvatten te geven waarmee je aan de slag kunt gaan.

Zie voor dit onderwerp ook het laatste nummer van Gens Nostra.

Doeavond dinsdag 21 oktober

Onderwerp: AI in het voorouderonderzoek
Inleiders: Gertjan Keesman, Anja van den Boom en Peter Roosenboom

Artificial Intelligence of kunstmatige intelligentie gaat ook op onze hobby, het voorouderonderzoek, veel invloed hebben. Hoe vergaand is nog niet te overzien, maar er zijn al veel toepassingen mogelijk die iets kunnen toevoegen aan het schrijven van je familiegeschiedenis.

Op deze Doeavond gaan we met een aantal mogelijkheden die zich nu al aftekenen aan de slag.

Gertjan Keesman opent de avond met een algemene inleiding en eerste instructie van de AI-tool Perplexity. Hij toont daarbij een aantal mogelijkheden, die je op je eigen laptop kunt oefenen.

Anja van den Boom laat zien hoe Perplexity lastig te begrijpen oude teksten en documenten kunt laten verduidelijken. Na de uitleg ga je aan de slag met een (eigen) tekst om te kijken of je op deze manier weer een stapje verder komt met je onderzoek.

Peter Roosenboom demonstreert hoe je Perplexity verhalen in verschillende stijlen en aanvullingen kunt laten maken op basis van de gegevens die je al hebt in je genealogieprogramma. Na al die inspirerende voorbeelden ga je 'zelf', met gebruik van je eigen stamboomgegevens, een familieverhaal schrijven.

Maak vooraf een account aan bij [Perplexity](#), gratis op basis van een mailadres. Je ontvangt hiervoor bij aanmelding een handleiding. Om optimaal deel te nemen aan de diverse onderdelen is het handig dat je, vooraf thuis, een (getranscribeerde) tekst en gegevens over een bepaald familielid verzamelt. Denk, naast de bekende gegevens, aan aanvullende zaken als het beroep, de werkplek, een krantenartikel, een erfenis of iets anders wat de persoon kenmerkt. Zet beide onderdelen klaar in een apart documentje.

Inleiders: Anja van den Boom, Gertjan Keesman en Peter Roosenboom

Datum en tijd: 21 oktober, 20.00 tot 22.00

Adres: 't Trefpunt

Kosten: gratis, leden van NGV-KPL worden met voorrang geplaatst, max. 20 deelnemers

Aanmelden: Via e-mail bij de [activiteitencommissie](#)

Opmerking: U dient zelf uw laptop en oplaadsnoer, pen en papier voor notities mee te brengen.

Ledencontactmiddag zaterdag 1 november

Dit najaar hebben we voor een andere invulling van de middag gekozen. In plaats van onze zeer gewaardeerde experts houden we deze keer een lezing verzorgd door **Conny van den Eijnden**.

Gebleken is dat het in de winterperiode voor veel van onze leden lastig is om 's avonds naar 't Trefpunt te komen. De donkere dagen lenen zich echter bij uitstek om je met je familiegeschiedenis bezig te houden. Daarom voor hen en natuurlijk voor al onze leden een lezing die ons uitleg gaat geven over de herkomst van onze namen.

Achternamen zijn bedoeld om een familierelatie van een persoon aan te duiden. Ze geven aan van welke familie een persoon afstamt en kunnen verwijzen naar een voorouderlijk beroep, locatie of andere kenmerken. Ze kunnen een inzicht geven in iemands afstamming, culturele achtergrond of geografische afkomst. Soms kan de betekenis van een naam je op een spoor zetten waar je misschien kunt gaan zoeken.

De lezing start om 14.00 uur maar we hopen dat iedereen een half uurtje eerder wil komen zodat we samen 'een bakkie kunnen doen'. Wij zorgen voor de koffie, thee en koekjes en jullie voor de praatjes. Het heet immers niet voor niets 'contactmiddag'.

Conny van den Eijnden

Dus noteer vast in je agenda: zaterdag 1 november van 13.30 tot 16.30 uur in 't Trefpunt ledencontactmiddag!

Afdelingsledenvergadering en lezing over het Kadaster dinsdag 18 november

Het einde van het jaar betekent dat het weer tijd is voor de halfjaarlijkse ledenvergadering. Zoals gebruikelijk starten we een half uurtje eerder zodat we daarna nog ruim de tijd hebben voor een lezing.

Afdelingsledenvergadering NGV-afdeling Kempen- en Peelland

In t Trefpunt, 19.30- 20.00

De leden krijgen de agenda en de stukken van te voren toegezonden.

Lezing: zoeken in het Kadaster

Spreker: Foppe Kooistra

In 't Trefpunt, 20.00 - 22.00

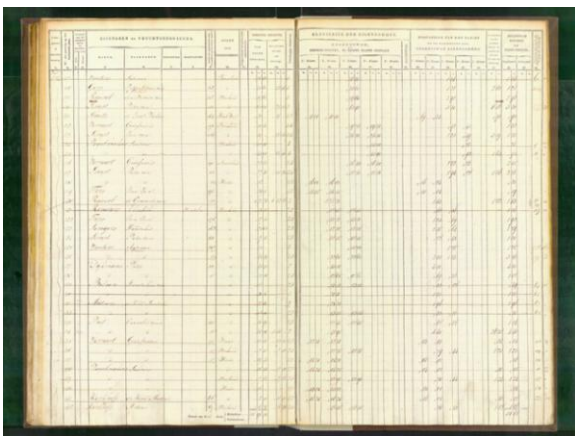
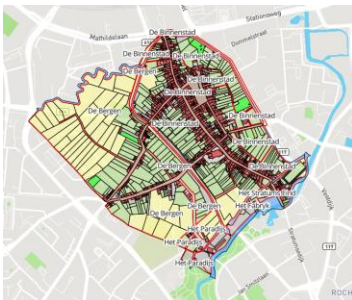
Foppe Kooistra, lid van onze vereniging, gaat ons wegwijs maken bij het zoeken naar gegevens in het Kadaster.

Het Kadaster registreert het vastgoed in Nederland vanaf 1832 en het biedt indirect informatie over wie waar woonde, beroepen van eigenaren, huwelijken, verkopen en erfensissen. Het kan inzicht geven in de bewoningsgeschiedenis van een pand door de eigenaren van een perceel in de loop der tijd te volgen. De moeite waard dus om als bron te gebruiken.

Mocht je door de lezing geïnspireerd zijn om zelf te gaan zoeken, is het goed om te weten dat onze vereniging een

abonnement heeft op de
Kadasterarchiefviewer.

Onze leden hebben gratis toegang om gedurende enkele weken thuis, in alle rust, het historisch kadaster te onderzoeken. U kunt hiervoor een toegangscode aanvragen bij **Karel Spee**.

Nadere informatie over kadaster en kadasterarchiefviewer [zie hier](#).

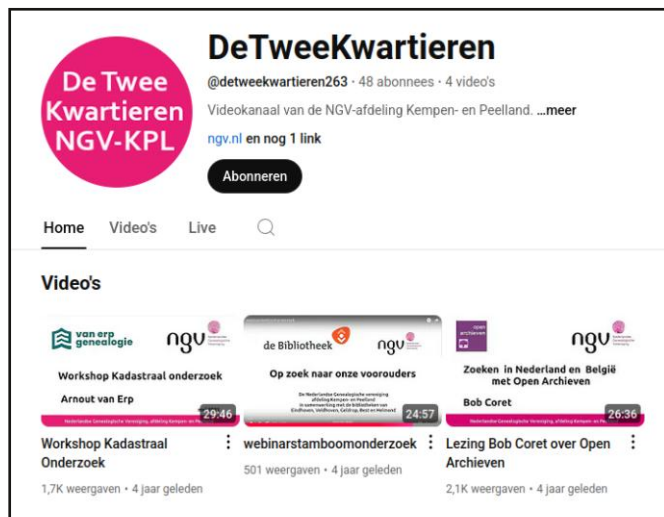
Digitale producties en streaming van bijeenkomsten

Bestaande digitale producties van onze afdeling

In de Coronatijd heeft onze afdeling enkele digitale producties gemaakt. Deze zijn niet meer geheel actueel.

Maar ze blijven beschikbaar op het bestaande youtubekanaal [detweekwartieren](#).

Nadere informatie over de inhoud van deze video's vind je [hier op onze website](#).

Streamen van onze activiteiten

Tony Klomp en Carola Cauven streamen onze ledenbij-

eenkomsten, als de bijeenkomst zich daar voor leent en als de presentator er toestemming voor geeft. Workshops zijn meestal minder geschikt en de spreker van een lezing heeft soms liever niet dat zijn verhaal digitaal opgeslagen en verspreid wordt.

Het streamen is een bewerkelijke zaak. We leren het met vallen en opstaan. We beschouwen de uitzendingen dan ook nog als experimenteel. Per activiteit wordt nadrukkelijk aangegeven dat de activiteit gestreamd wordt en via welke URL je kunt deelnemen.

Digitale producties van de NGV

De NGV zet in op het maken en verspreiden van digitale educatieve producties. Deze vind je op [de NGV Academy](#).

Digitale producten op internet

Op internet kun je heel veel handige youtubehandleidingen vinden, bijvoorbeeld [Zoeken in WieWasWie](#).

Of [zoeken in een archief](#). Probeer het uit!

Mededelingen

Uitleen

De lezingen worden meestal gehouden in de ruimte van de bibliotheek. Voor en na de lezing en in de pauze is de bibliotheek geopend voor de uitleen en is er de gelegenheid om in de boeken te neuzen. Mocht je een boek of CD willen lenen maar niet naar een lezing kunnen komen, neem dan contact op met de bibliothecaris. Let op: wij hebben een eigen e-mailadres voor de bibliotheek:

bibliotheek-kpl@ngv.nl.

Na afspraak zijn er eventueel mogelijkheden om op een ander moment te komen zoeken, of je geeft een boek- of CD-nummer op en we zorgen dat het boek voor je beschikbaar is. De catalogus vindt u op [onze internetpagina bibliotheek](#).

Aankondigingen van nieuwe aanwinsten

Vanwege het uitfasen van de afdelingsbibliotheek worden er geen nieuwe boeken meer aangeschaft. Er zal hier dan ook alleen bij uitzondering nog melding gemaakt worden van nieuwe boeken of media.

Nieuwe aanwinst

We hebben deze periode een boek cadeau gekregen van NGV lid Peter van der Linden.

Van Schepen tot Schipper

Auteur: Peter van der Linden

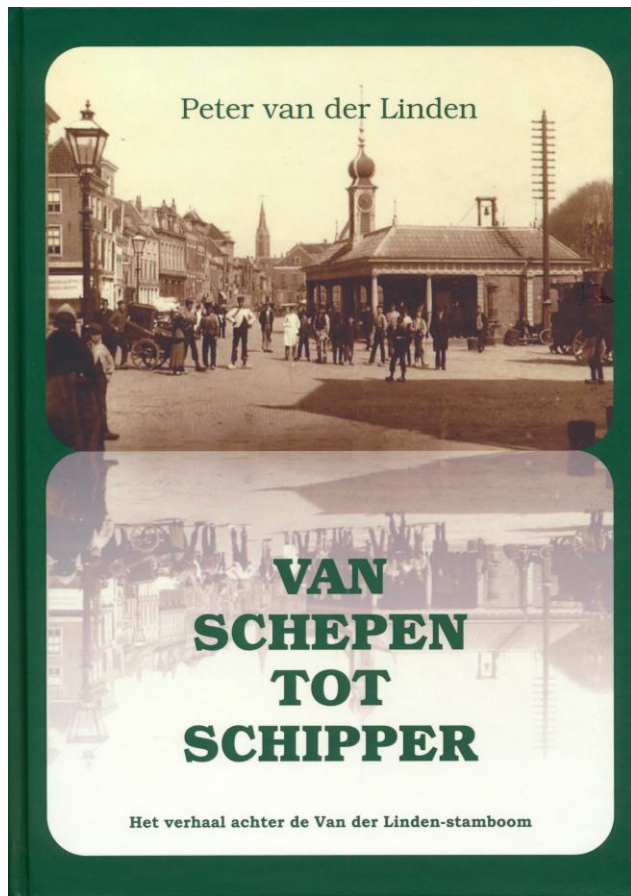
Jaar: 2025

Pagina's: 306

Cat.nr: 32-LN

Peter van der Linden heeft het verhaal over zijn stamboom verwerkt in een zeer vlot leesbaar boek, geen klassiek saai stambomenboek maar een boek vol familieverhalen en gebeurtenissen die zijn nazaten meegemaakt hebben. Tot halverwege de 18e eeuw in ons gebied met name in Mierlo en Stiphout.

Met Van Schepen tot Schipper ligt hier de familieroman over de voorouders van Peter van der Linden. De geschiedenis van de oudste generaties begint rond 1560 kort voor het uitbreken van de Tachtigjarige Oorlog. Zij speelt zich dan volledig af in Brabant, om precies te zijn in de Peel. In de protocollen uit die tijd komt bij de eerste drie generaties steeds de functie Schepen naar voren. Na de Vrede van Munster in 1648 krijgen de opeenvolgende generaties bij voortdurend te maken met de invallen van verschillende

troepen uit de omliggende gebieden. Was er onenigheid, over wat en met wie dan ook, kon Brabant rekenen op binnenvallende legers. Plunderingen op grote schaal van have en goed waren schering en inslag. Rondtrekkende troepen brachten allerhande ziekten met zich mee. Kortom in het vertrek van Hendrik van der Linden halverwege de 18e eeuw naar het westen van ons land, om precies te zijn naar Vlaardingen, ligt een mogelijke verklaring om elders een nieuw bestaan op te bouwen. Van de ene op de andere dag veranderde voor Hendrik het dagelijkse leven van boer in zeevisser. Hij werd een **Haringkop**, de bijnaam voor de Vlaardingers. Dat is voor de volgende Vlaardingse generaties Van der Linden tot aan zijn opa Pieter van der Linden (1873 - 1959) zo gebleven. Hij stond al op jonge leeftijd op de monsterrollen (die moesten voor iedere reis opgemaakt worden door de waterschout voordat er toestemming gegeven werd naar zee te gaan). Als hij 30 jaar is vermeld de monsterrol stuurmansmaat en wat later *Schipper*.

In het beleidsplan van de NGV staan educatie en advies bij het stamboomonderzoek centraal.

We plannen de volgende cursussen en workshops om onze kennis en vaardigheden uit te breiden en te verdiepen:

Op 8 september	de cursus stamboomonderzoek voor gevorderden te Eindhoven (RHCe)
Op 24 september	de middagcursus stamboomonderzoek voor beginners te Eindhoven (RHCe)
Op 26 september	de cursus Genealogie voor beginners te Helmond
Op 1 oktober	de cursus Paleografie (8 sessies)
Op 3 oktober	de cursus Aldfaer I (3 sessies)
Op 24 oktober	de cursus GensDataPro (4 sessies)
Op 28 november	de workshop Delpher
Op 27 februari 2026	de cursus Genealogie voor beginners te Helmond

De NGV organiseert via de **NGV Academie** genealogiecursussen. Zie hier voor [de NGV-website](#)

Voor nadere informatie: [e-mail cursuscoördinator](#) en in de agenda op onze website: www.ngv-afdelingen.nl/kpl/

NGV kenniscentrum familiegeschiedenis

Onze cursussen en workshops - algemene informatie

Cursussen algemene informatie

De cursussen worden per jaar gepland op vaste data maar ze gaan pas door bij een voldoende aantal inschrijvingen. Het maximum aantal deelnemers voor een cursus is tien, de cursus gaat door bij minimaal zes deelnemers.

Het cursusbedrag van de door NGV-KPL gegeven cursussen is gebaseerd op het kostendekkend zijn van een cursus.

Niet-leden betalen een toeslag.

De cursussen **via de Volksuniversiteit** hebben een vaste prijs voor alle deelnemers.

Je kunt je op elk moment aanmelden.

Aanmelden en informatie: via [de cursuscoördinator](#).

Na de aanmelding krijgen de deelnemers een bevestiging van de cursuscoördinator.

Als het minimumaantal deelnemers bereikt is, krijg je nader bericht over de betaling en dergelijke.

Staat de cursus die je wilt volgen nog niet gepland, je kunt je altijd al vooraf aanmelden als belangstellende.

Je kunt ook suggesties doen voor een nieuw type cursus.

Voor nadere informatie over deze cursussen, zie de betreffende pagina's op onze afdelingswebsite:

<https://www.ngv-afdelingen.nl/kpl/cursussen/>

Workshops algemene informatie

De workshops zijn gericht op het oefenen van praktische vaardigheden in het genealogisch onderzoek. Het doel is het verbeteren van de zoekvaardigheid door te oefenen met de algemene en vooral met de meer geavanceerde zoekmethoden.

De workshops worden intensief begeleid en door het gebruik van laptops zijn er tafels nodig. De groepsgrootte is daarom beperkt tot 18 personen. Deelname is gratis voor onze leden. Aanmelding via [de activiteitencommissie](#).

Workshops van de afgelopen jaren waren:

Zoeken met WieWasWie

Zoeken in Familysearch

Zoeken in het BHIC

Zoeken in Delpher

Zoeken op Internet

Zoeken naar Huwelijkse bijlagen

Workshop Transkribus

Workshop Zoeken in België

Zoeken in de militaire stamboeken

Latijn in de parochieregisters

Praktisch oefenen met Transkribus

De volgende workshop is: [Zoeken in Delpher](#) op 28 november, 14.00 - 16.00 in 't Trefpunt.

Cursus stamboomonderzoek voor gevorderden in Eindhoven start op 8 september

Deze cursus wordt verzorgd door de **Volksuniversiteit regio Eindhoven en het RHCe** in samenwerking met de NGV-afdeling Kempen- en Peelland.

Opzet

Sessie 1: Bestuur en rechtspraak

- Leenstelsel, heerlijkheden en steden
- Schepenbank
- Vrijwillige rechtspraak: belangrijke transacties (erfdeling, testament, en codicil, voogdijstelling)
- Civiele en criminele rechtspraak
- Casuïstiek

Sessie 2: Grondbezit en genealogie

- Juridische consequenties
- Middeleeuwse bronnen: cijnsregisters
- Transport en vernadering
- Casuïstiek

Sessie 3: Religie en kerkelijke archieven

- Katholiek en protestant
- Invloed op het dagelijks leven
- Bronnen: Canoniek recht, classis en kerkenraad
- Casuïstiek

De cursus wordt gehouden in het RHCe op 3 maandagavonden. Het RHCe is gelegen in het centrum van Eindhoven, op 10 minuten lopen van het Centraal Station. Het RHCe is vanaf een half uur voor aanvang open. Er is een groot parkeerterrein nabij het RHCe.

Let op: **Parkeren is op eigen kosten**

Docent: Anton Neggers

Datum en tijd: 8 t/m 22 september, 19.00 tot 21.30

Adres: Regionaal Historisch Centrum Eindhoven, Raiffeisenstraat 18., Eindhoven

Kosten: € 69

Aanmelden: Via de website van de Volksuniversiteit: vu-eindhoven.nl

Opmerking: U dient zelf uw laptop en oplaadsnoer, pen en papier voor notities mee te brengen.

Cursus stamboomonderzoek voor beginners in Eindhoven start op 24 september

Deze cursus wordt verzorgd door de **Volksuniversiteit regio Eindhoven en het RHCe** in samenwerking met de NGV-afdeling Kempen- en Peelland. De cursus is bedoeld voor beginners en voor diegenen die al eens gestart zijn, maar het onderzoek weer willen oppakken.

Met onder andere als onderwerpen:

Inleiding in de genealogie

De eerste opzet van een stamboom, genealogische schema's; primaire bronnen; Burgerlijke Stand (vanaf 1811) DTB registers (tot 1810).

Stamboomonderzoek

Genealogische databanken op het internet (BHIC, RHCe, Wiewaswie), Genealogische computerprogramma's (Aldfaer en GensDataPro). Zoekstrategieën en bewijsvoering

Van stamboom naar familiegeschiedenis

De aankleding van een stamboom; secundaire bronnen: Bevolkingsregisters, hoofdelijke omslag vanaf 1811; Belastingregisters (voor 1810), digitale bronbewerkingen in Nederland en België

Rechterlijke en notariële archieven

Authentieke akten; rechtshandelingen; schepenbank en notaris; rondleiding in het RHCe archief

Bijzondere bronnen en publicaties

Militieregisters, Patentregisters, Verklaringen van over-

lijden (vanaf 1811); Criminele rechtspraak; Cijnsregisters; Verpondingsregisters (voor 1810); bezoek aan archieven; het publiceren van een genealogie. Inclusief rondleiding door archief RHCe.

Het RHCe is gelegen in het centrum van Eindhoven, op 10 minuten lopen van het Centraal Station. Het RHCe is vanaf een half uur voor aanvang open. Er is een groot parkeerterrein nabij het RHCe. Let op: **Parkeren is op eigen kosten**

Docent: Anton Neggers

Datum en tijd: 24 september t/m 29 oktober, 13.30 - 16.00
15 oktober niet wegens herfstvakantie

Adres: Regionaal Historisch Centrum Eindhoven, Raiffeisenstraat 18., Eindhoven

Kosten: € 109

Aanmelden: via de website van de Volksuniversiteit:
vu-eindhoven.nl

Opmerking: U dient zelf uw laptop en oplaadsnoer, pen en papier voor notities mee te brengen.

Cursus Genealogie voor beginners te Helmond start op 26 september

In samenwerking met de Nederlandse Genealogische Vereniging (Afdeling Kempen- en Peelland) en het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven biedt de Volksuniversiteit van Helmond deze cursus aan.

In 5 lessen gaan we in op alles wat er komt kijken bij het opzetten van een familie-stamboom. De cursus is bedoeld voor beginners en voor diegenen die al eens gestart zijn, maar het onderzoek weer willen oppakken.

Les 1: Inleiding in de genealogie: de eerste opzet van een stamboom, genealogische schema's, primaire bronnen: Burgerlijke stand (vanaf 1811), Doop-, trouw- en begraafboeken (tot 1810)

Les 2: Stamboomonderzoek: genealogische databanken op internet (BHIC, RHCE, WieWasWie), genealogische computerprogramma's (Aldfaer, GensDataPro, Family Historian), zoekstrategieën en bewijsvoering

Les 3: Van stamboom naar familiegeschiedenis: de aankleding van een stamboom. Secundaire bronnen: Bevolkingsregisters, Hoofdelijke omslag (vanaf 1811), Belastingregisters (voor 1810), digitale bronbewerkingen in Nederland en België

Les 4: Rechterlijke en notariële archieven: authentieke akten, rechtshandelingen, schepensbank en notaris. Tevens zal Loes Heuvelmans van het Regionaal Historisch Centrum

Eindhoven (RHCE) vertellen over het regionaal archief.

Les 5: Bijzondere bronnen en publicatie: bijzondere bronnen: Militieregisters, Patentregisters, Verklaringen van overlijden (vanaf 1811), Criminele rechtspraak, Cijnsregisters, Verpondingsregisters (voor 1810), bezoek aan archieven, het publiceren van een genealogie.

Na afloop van de cursus kun je deelnemen aan een **excursie** met rondleiding door het archief bij het RHCE in Eindhoven.

Docent: Karel Spee

Datum en tijd: 26 september t/m 7 november
14.00 - 16.30

Adres: VU Helmond Westwijzer, Cortenbachstraat
70, 5707 TJ Helmond

Kosten: € 100

Aanmelden: Via de website van de Volksuniversiteit:
[Volksuniversiteit Helmond](#),
deelname open voor iedereen

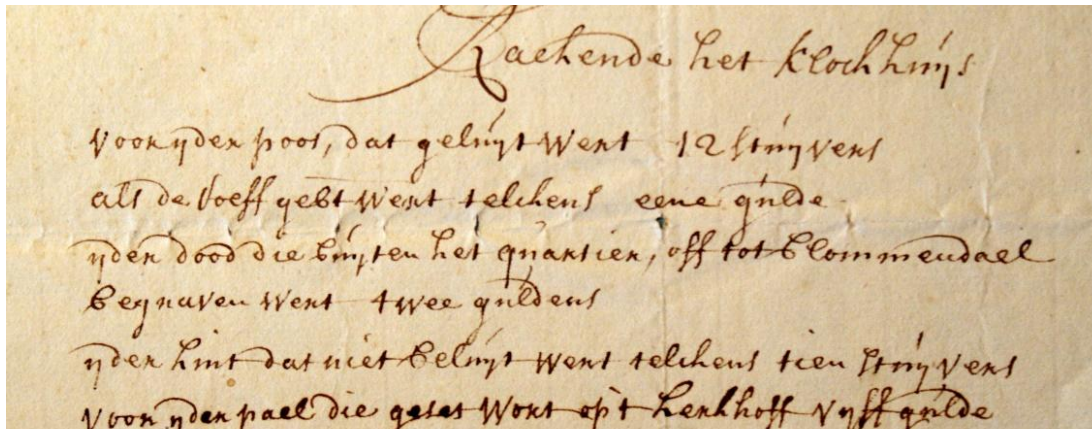
Opmerking: U dient zelf uw laptop en oplaadsnoer, pen en papier voor notities mee te brengen.

Gecombineerde cursus Paleografie I en II

Zoals eerder in ons verenigingsblad De Twee Kwartieren vermeld, is na overleg met de deelnemers en de cursusleider er de voorkeur aan gegeven om de cursus Paleografie voor beginners en voor gevorderden te combineren in één cursus. De cursus bestaat nu uit 8 cursusmiddagen.

Docent Ben Bal, introduceert en begeleidt u graag in de wereld van het oud schrift. U krijgt tijdens de cursus, telkens na de lessen, per e-mail uw huiswerk voor de volgende les toegestuurd zodat u zich optimaal kunt voorbereiden.

Docent: Ben Bal
Data en tijd: start op woensdag 1 oktober 13.30 – 15.30
Plaats: 't Trefpunt, Belgiëplein te Eindhoven.
Kosten: Voor NGV leden € 64,00
Voor niet NGV leden: € 96,00.
Aanmelden: per e-mail bij de cursuscoördinator: [e-mail](#)
Leden van NGV-KPL worden bij voorrang geplaatst.

Cursus Aldfaer I start op vrijdag 3 oktober

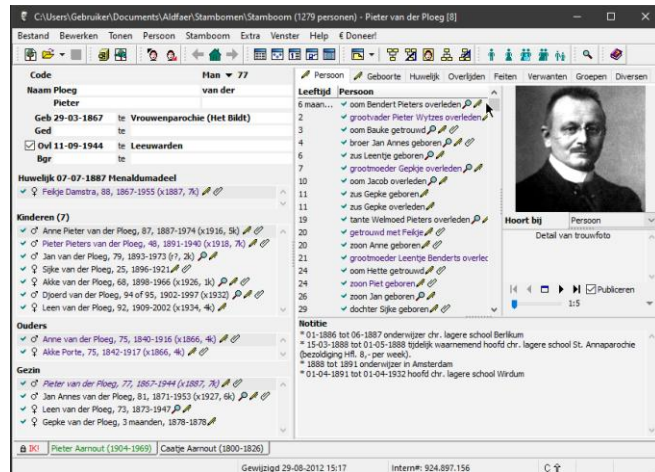
Aldfaer is het bekende gratis genealogieprogramma. Het is geheel toegesneden op het stamboomonderzoek in Nederland. Voor nadere informatie: [Website Aldfaer](#).

Aldfaer I

Deze cursus is gericht op de beginnende gebruiker of de gebruiker met enige ervaring met het genealogische programma Aldfaer.

Onderwerpen zijn onder andere:

- installatie,
- start met de stamboom,

- werken met Gedcom en MyHeritage,
- koppelen van afbeeldingen en documenten,
- het maken van rapporten en overzichten.

ALDFAER

Tijdens de cursus wordt een **overzichtelijke hand-out** uitgeleerd, zodat u notities kunt maken en de stof later nog eens rustig kunt doornemen.

- Docent:** Johan van Hassel
- Data en tijd:** start vrijdag 3 oktober van 13.30 - 16.30.
Vervolgdata: 17/10 en 31/10.
- Plaats:** 't Trefpunt, Belgiëplein te Eindhoven.
- Kosten:** Voor NGV leden: € 32,00
Voor niet-NGV leden: € 50,00
- Aanmelden:** Per e-mail: bij de cursuscoördinator [e-mail](#).
Leden van NGV-KPL hebben voorrang bij de plaatsing
- Opmerking:** breng mee: laptop met laadsnoer en notitieblok

Cursus GensDataPro start op 24 oktober

GensDataPro is het door de NGV aanbevolen en ondersteunde professionele genealogieprogramma.

Website GensDataPro.

Deze cursus is gericht op de beginnende gebruiker of de gebruiker met enige ervaring met GensDataPro.

In de cursus wordt **GensData-Pro versie 3.0** gebruikt.

Opzet van de cursus

Workshop 1: Invoer

GensdataPro, stamboom aanmaken, gegevens invoeren, hoofdscherm, helpfunctie, instellingen, Geneagram, spiekscherm, datum en datum rekenen.

Workshop 2: Foto's

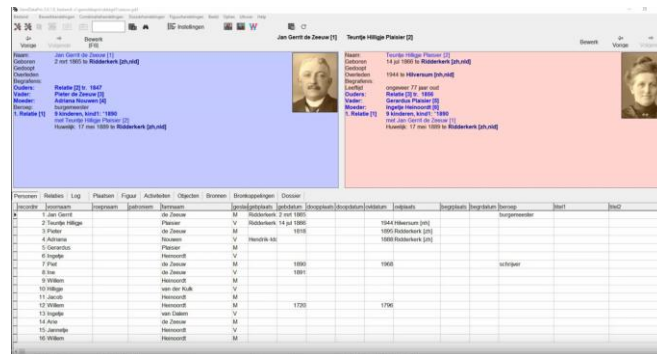
Volgorde corrigeren, getuigen invoeren, zoekscherm, mappen en bestanden, foto's, foto's met namen, Dossiërtabel.

Workshop 3: Selecteren

Tabellen sorteren, selectiescherm, exporteren naar Excel, exporteren naar papier.

Workshop 4: Bronnen

Bronnen, activiteiten, objecten, invoer vanuit WieWasWie, stamboom verwijderen.

Docent:

André Van Damme

Data en tijd:

Start op vrijdag 24 oktober, 13.30 tot 16.00.
vervolgdata: 31/10, 7/11, 14/11

Plaats:

't Trefpunt, Belgiëplein, Eindhoven

Kosten:

voor NGV-leden: € 39, niet-leden: € 49

Aanmelden:

Per e-mail: bij de cursuscoördinator [e-mail](#)
Leden van NGV-KPL hebben voorrang bij de plaatsing

Opmerking:

Breng mee: laptop met laadsnoer en notitieblok.

Workshop Zoeken in Delpher op 28 november

De meesten van van onze leden zullen Delpher al kennen. Delpher is een dienst van de Koninklijke Bibliotheek, ge start in 2013. Delpher biedt gedigitaliseerde historische Nederlandse kranten, boeken, tijdschriften en radiobulletins uit bibliotheken, musea en andere erfgoedinstellingen.

Delpher kan het onderzoek naar je familiegeschiedenis op allerlei manieren helpen. Het kan gaan om concrete familiegebeurtenissen, maar ook om de historische context helder te krijgen. Kortom er is volop reden om er een workshop aan te besteden.

In de workshop zullen aan de orde komen:

- Kennismaking met Delpher
- Eenvoudig zoeken in Delpher
- Geavanceerd zoeken in Delpher
- Zoekresultaten bekijken en sorteren
- Resultaten downloaden en printen
- Maar ook van elkaars ervaringen leren.

De workshop heeft zoals gewoonlijk een beperkt aantal plaatsen: 20.

Aanmelding is daarom noodzakelijk.

Docent: Gertjan Keesman

Datum en tijd: vrijdag 28 november, 14.00 tot 16.00

Adres: 't Trefpunt

Kosten: gratis, leden NGV-KPL worden met voorrang geplaatst

Aanmelden: per e-mail bij de [activiteitencommissie](#)

Opmerking: U dient zelf uw laptop en oplaadsnoer, pen en papier voor notities mee te brengen.

Onderlinge ondersteuning en advies

Stamboomkwartetten najaar 2025

We starten in oktober weer een nieuwe ronde stamboomkwartetten. Iedereen, beginner of gevorderde, is welkom. Bij stamboomkwartetten formeren we groepjes van 4 personen die dan 4 keer bij elkaar komen om ervaringen en tips uit te wisselen op het gebied van onderzoek naar familiegeschiedenis. De kwartetten bepalen zelf wanneer en waar zij bij elkaar komen. Ook de te bespreken onderwerpen bepalen de kwartetten zelf. Het kan gaan over zoektips, lezen van oude documenten, software of over wat dan ook in jouw groepje naar voren komt.

De stamboomkwartetten zijn een fantastische manier om kennis te maken met andere onderzoekers en ze leveren goede tips op om verder te komen. Loop je vast in je onderzoek: doe mee. Ben je beginnend onderzoeker en wil je tips over hoe het aan te pakken: doe mee. Vind je het leuk om over je onderzoek te praten: doe mee. En, er zijn nog veel meer redenen om mee te doen.

Je ontvangt begin september een mail over de aanmelding. Alvast vooruitlopend op deze mail, de stamboomkwartetten najaar 2025 beginnen in oktober en de aanmelding loopt tot 29 september.

Informatie: e-mail aan stamboomkwartetten-kpl@ngv.nl

Data stamboomcafés tot zomer 2025

Onze afdeling biedt stamboomcafés aan aan onze leden en bezoekers van een aantal bibliotheken en instellingen. Dat betekent dat je regelmatig, buiten de vakanties, de gelegenheid hebt om je onderzoeksvragen aan onze adviseurs stamboomonderzoek voor te leggen.

Onze partners zijn de bibliotheken of heemkundekringen van Veldhoven, Geldrop, Nuenen, Best, Eindhoven, Son en Breugel, Eersel, Oirschot, Valkenswaard, Waalre, Someren, Deurne, Bergeijk en Helmond en het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCE).

Coördinatie van de stamboomcafés

De coördinatie van de stamboomcafés wordt uitgevoerd door Monique Vervest ([e-mailadres](mailto:monique@e-mailadres.nl)).

In dit najaar kun je met je vragen bij onze adviseurs terecht op de volgende plaatsen en tijden.

September 2025

zaterdag	06-09	Eindhoven Bibliotheek	10.30-12.30
zaterdag	13-09	Deurne Bibliotheek	10.30-12.30
zondag	14-09	Eersel Kempenmuseum	13.00-17.00
zaterdag	20-09	Oirschot Bibliotheek	10.30-12.30
zaterdag	27-09	Geldrop Bibliotheek	11.30-13.30
dinsdag	30-9	Helmond Heemkamer	13.00-15.00

Oktober 2025

zaterdag	04-10	Veldhoven Bibliotheek	11.00-13.00
donderdag	09-10	Waalre Bibliotheek	14.00-16.00
zaterdag	25-10	Best Bibliotheek	10.30-12.30
donderdag	30-10	Bergeijk Bibliotheek	14.00-16.00

November 2025

zaterdag	08-11	Nuenen Heemhuis	10.30-12.30
zaterdag	15-11	Someren Bibliotheek	10.30-12.30
vrijdag	21-11	Eindhoven RHCE	13.30-15.30
zaterdag	22-11	Son en Breugel Biblioth.	11.30-13.30
zaterdag	29-11	Valkenswaard Biblioth.	10.30-12.30

December 2025

zaterdag	13-12	Eersel Bibliotheek	11.30-13.30
----------	-------	--------------------	-------------

Op [onze website](#) vind je nog nadere informatie over de adressen van de bibliotheken en het RHCE.

Advies en ondersteuning

Het spoor bijster

Hebt u een vraag waar u geen antwoord op weet, kortom: bent u het spoor bijster, stuur dan een mailtje naar:

redactie-kpl@ngv.nl

We zullen op zoek gaan naar de juiste kennis en deskundigheid om uw mail van een antwoord te voorzien, onder voorwaarde dat we vraag en antwoord mogen publiceren in De Twee Kwartieren. En komen we er zelf niet uit, dan publiceren we uw vraag in de hoop dat een van onze lezers u op weg kan helpen met het antwoord.

Leden met specifieke deskundigheid

Velen van onze leden hebben door hun jarenlange ervaring met het stamboomonderzoek specifieke deskundigheid opgebouwd waar anderen veel baat bij kunnen hebben. De volgende leden bieden zich aan en we hopen dat er zich veel anderen zullen melden met hun specifieke deskundigheid.

Je kunt per e-mail je specifieke vraag voorleggen aan:

Theo van Rooijen voor het transcriberen van akten in Duits oud-schrift. **Dik Jager** voor onderzoek in Groningen met name in Oldambt voor 1900 en de familienaam Jager in Groningen. **Peter Roosenboom** voor onderzoek in de regio Nijmegen, Wijchen, Mook, Cuijk, Boxmeer, Groesbeek, Genneep, Bergen (Lb) en in Duitsland: Kleef, Goch, Kalkar.

Ger Jan Bömer kan je verder helpen met vragen over onderzoek in de Achterhoek en Twente, vanaf rond 1550.

Denk ook aan het lezen en interpreteren van de katholieke doop-, trouw- en begraafakten in het Latijn en het lezen en interpreteren van de Franstalige akten uit de Franse tijd:

Theo van Rooijen en

Peter Roosenboom

Voor onderzoek in Groot-Brittannië: **Karel Spee**.

Voor Transkribus: **Tony Klomp**

Hulp bij je genealogieprogramma

GensDataPro	André Van Damme	e-mailadres
Aldfaer	Johan van Hassel	e-mailadres
Reunion	Tony Klomp	e-mailadres
PRO-GEN	Ben Bal	e-mailadres
GRAMPS & Linux	Peter Roosenboom	e-mailadres
Webtrees	Peter Roosenboom	e-mailadres
Family Historian	Karel Spee	e-mailadres
Reunion en Apple	Tony Klomp	e-mailadres
Linux & Webtrees	Ger Jan Bömer	e-mailadres

Gebruik KadasterArchiefViewer

KadasterArchiefviewer

Sinds 1 juni 2021 heeft NGV-afdeling Kempen- en Peelland een eigen KadasterArchiefviewer-account! Met dit account kun je als lid van onze afdeling kosteloos vanuit huis historisch onderzoek doen in de Kadastrale archieven. Het Kadaster geeft informatie over de percelen, de eigenaren en de landmetingen van 1832 tot heden.

Hoe werkt het?

Het abonnement wordt beheerd door onze penningmeester Karel Spee. Wanneer je interesse hebt, stuur je een e-mail naar penningmeester-kpl@ngv.nl. In die mail vermeld je je naam en lidmaatschapsnummer. Je krijgt vervolgens een mail terug met daarin de inloggegevens

voor de KadasterArchiefviewer. Omdat we met dit abonnement als vereniging beschikken over maar drie gelijktijdige accounts krijg je de toegang voor twee weken. Mochten er al aanmeldingen vóór de jouwe zijn, dan kom je automatisch op de wachtlijst te staan en ontvang je bericht wanneer je aan de beurt bent en toegang krijgt.

Het gebruik van de KadasterArchiefviewer is verre van simpel. De oogst is echter vaak zeer rijk!

[Kijk op onze website](#) voor nadere informatie over het gebruik van de Kadaster Archiefviewer. Je vindt daar instructie en toelichting op het gebruik van de Kadaster Archiefviewer. Tevens wordt je verwezen naar een aantal handige hulpmiddelen om je onderzoek in het kadaster te ondersteunen en om de resultaten te verrijken.

Helmond 1832

Digitaal zoeken in en om onze regio

Regionaal Historisch Centrum Eindhoven	Gemeentearchief Gemert-Bakel
Brabants Historisch Informatie Centrum (Den Bosch)	Gemeentearchief Venray
Regionaal Archief Tilburg	Heemkundekring Weerderheem Valkenswaard
West-Brabants Archief	vruger.nl over Zeelst en over psychiatrische inrichtingen
Stadsarchief Breda	Familysearch bestanden per plaatsnaam
Erfgoed 's-Hertogenbosch	Familysearch Burgerlijke Stand Noord-Brabant
Erfgoedhuis Weert	Familysearch DTB-boeken Noord-Brabant 1473-1965
Regionaal Historisch Centrum Limburg	Familysearch Bevolkingsregisters Noord-Brabant
Brabantcollectie Universiteit Tilburg	Historische Vereniging Brabant
Nederlands Bidprentjes Archief	Brabants Erfgoed
Heemkundekring Helmont	Familiekunde Vlaanderen - regio Kempen
Heemkundekring De Vonder - Asten Someren	BSKempen-burgerlijke stand Antwerpse Kempen
Historische Geografie Brabant	Bestand van personen in Bergeijk, Eindhoven, Valkenswaard en Waalre van Toon van Gestel (BEiVaWa)
Heemkundekring Oirschot	
Heemkundekring Nuenen De Driehornick	

Agenda

september

za 06	Stamboomcafé bibliotheek Eindhoven	10.30 - 12.30	Eindhoven
ma 08	Start cursus stamboomonderzoek voor gevorderden Eindhoven	19.00 - 21.30	RHCe
do 11	Vergadering bestuur NGV-KPL	19.30 - 22.00	Trefpunt
za 13	Stamboomcafé bibliotheek Deurne	10.30 - 12.30	Deurne
zo 14	Stamboomcafé in Kempenmuseum Eersel	13.00 - 17.00	Eersel
di 16	Lezing "Dagelijks leven in ontugt" door Jos Wassink	19.30 - 22.00	Trefpunt
za 20	Stamboomcafé bibliotheek Oirschot	10.30 - 12.30	Oirschot
wo 24	Start cursus stamboomonderzoek voor beginners Eindhoven	13.30 - 16.00	RHCe
vr 26	Lezing Zoeken in Duitsland door Jos Kaldenbach	14.00 - 16.00	Trefpunt
vr 26	Start Cursus Genealogie voor beginners te Helmond	14.00 - 16.30	Helmond
za 27	NGV Evenement Familiegesciedenis	09.30 - 15.30	Leiden
za 27	Stamboomcafé bibliotheek Geldrop	11.30 - 13.30	Geldrop
di 30	Stamboomcafé Heemkamer Helmond	13.00 - 15.00	Helmond

oktober

wo 1	Start cursus paleografie	13.30 - 15.30	Trefpunt
vrij 3	Start cursus Aldfaer I	13.30 - 16.30	Trefpunt
za 4	Stamboomcafé bibliotheek Veldhoven	11.00 - 13.00	Veldhoven
do 9	Stamboomcafé bibliotheek Waalre	14.00 - 16.00	Waalre
do 9	Bestuursvergadering NGV-KPI	19.30 - 22.00	Trefpunt
di 21	Doeavond AI in het voorouderonderzoek	19.30 - 22.00	Trefpunt
vrij 24	Start cursus GensDataPro	13.30 - 16.00	Trefpunt
za 25	Stamboomcafé bibliotheek Best	10.30 - 12.30	Best
do 30	Stamboomcafé bibliotheek Bergeijk	14.00 - 16.00	Bergeijk

Zie verder op volgende pagina

Voor actuele gegevens raadpleeg onze [afdelingsagenda op de website](#)

Agenda -- vervolg

november

za 1	Ledenkontaktmiddag	13.30 - 16.30	Trefpunt
vrij 7	Start cursus GensDataPro	13.30 - 16.00	Trefpunt
za 8	Stamboomcafé Nuenen in Heemhuis Nuenen	10.30 - 12.30	Nuenen
do 13	Bestuursvergadering NGV_KPL	19.30 - 22.00	Trefpunt
za 15	Stamboomcafé bibliotheek Someren	10.30 - 12.30	Someren
di 18	AfdelingsLedenVergadering NGV-KPL	19.30 - 20.00	Trefpunt
di 18	Lezing Kadaster door Foppe Kooistra	20.00 - 22.00	Trefpunt
vrij 21	Stamboomcafé RHCE	13.30 - 15.30	RHCE
za 22	Stamboomcafé bibliotheek Son en Breugel	11.30 - 13.30	Son
vrij 28	Workshop Zoeken in Delpher	14.00 - 16.00	Trefpunt
za 29	Stamboomcafé bibliotheek Valkenswaard	10.30 - 12.30	Valkenswaard

december

za 13	Stamboomcafé bibliotheek Eersel	11.30 - 13.30	Eersel
-------	---------------------------------	---------------	--------

Voor actuele gegevens raadpleeg onze [afdelingsagenda op de website](#)

Bestuur

Bestuursvergaderingen

Het Bestuur vergadert op 11 september, 14 augustus en 11 september 2025. Voor onderwerpen waarvan je wilt dat het bestuur die bespreekt, mail je [de secretaris](#).

Bestuursbesluiten 12 juni 2025

Nieuwe leden krijgen deelname aan stamboomkwartet standaard aangeboden.

Youtubekanaal de tweekwartieren wordt op termijn afgesloten.

Ferry Kroon zal na aftreden als bestuurslid beschikbaar blijven als adviseur marketing.

Bestuursbesluiten 14 augustus 2025

Bestuur akkoord met begrotingsvoorstel €4480.

Bestuur vraagt Poldersoftaccount aan voor Gertjan Keesman.

Vrijwilligersuitje gaat op 11 december naar Edahmuseum in Helmond.

Besluit om ledenkontaktdag aan te passen.

Bestuur bemiddelt bij vinden ruimte voor workshop Middeleeuws Vlechtwerk van NGV.

Publiceren in De Twee Kwartieren

Een van de slogans van de NGV is "Ontdek je eigen verhaal". En dat is wat wij genealogen doen, het verhaal ontdekken van onze ouders en voorouders.

In ons blad kunt u dat eigen verhaal kwijt. De mooie, spannende verhalen over het voorgeslacht, de familie verhalen die toch vaak niet helemaal waar waren, de drama's in de familie, de helden en de criminelen, de goede tijden van vrede en voorspoed en de zware tijden van oorlog en rampen. Dat kunnen ook verslagen zijn van hoe u hordes moest overwinnen om verder te komen, van de verre reizen naar de plaats waar de voorouders vandaan kwamen die ooit naar ons land emigreerden. Het kunnen tips zijn voor de medegenealogen om nieuwe bronnen of speciale archiven aan te boren.

Waar moet een artikel aan voldoen?

Er moet een duidelijk verband zijn met de genealogie, het gaat over uw voorgeslacht of over hoe we onze hobby bedrijven. Uw artikel kan over onze regio gaan maar ook over ver daar buiten, want onze leden of hun voorouders komen vaak zelf uit een andere streek, of uit een ander land of continent. Het artikel beschrijft de personen uit uw voorgeslacht maar gaat zeker ook over de leefomstandigheden in brede zin. Artikelen over hoe je allerlei gegevens kunt vinden en verwerken, worden door onze lezers

ook altijd zeer gewaardeerd. Uw artikel is nog niet eerder gepubliceerd. Uiteraard helpt de redactie u om uw artikel zo nodig te verbeteren of aan te passen. In het algemeen plaatsen we de artikelen ongewijzigd en eventuele wijzigingen gaan in overleg met de auteur.

Hoe levert u het artikel aan?

De meesten van onze schrijvers maken prachtige Word-documenten. Dat mag, maar het is echt niet nodig want ons blad wordt vormgegeven met het DTP-pakket Scribus. Uw kopij wordt zonder opmaak overgezet. Dus elk tekstformaat is goed. Voetnoten **niet** linken in de tekst.

De afbeeldingen mag u in de tekst plaatsen, maar om scherpe afbeeldingen te krijgen ontvangen we de afbeeldingen liever ook afzonderlijk. Hoe hoger **de resolutie** van de afbeelding, hoe beter.

Uiteraard is de afbeelding vrij van rechten.

Inzending per e-mail: redactie-kpl@ngv.nl

Auteurskopie

Uw verhaal bereikt onze 350 lezers en u ontvangt van ons als auteur een PDF van uw artikel met een omslag van De Twee Kwartieren met daarop een afbeelding uit uw artikel. Deze PDF kunt u geheel naar eigen inzicht printen, laten drukken of digitaal verzenden naar familie en vrienden.

Mutaties ledenlijst

Per 1 september heeft onze afdeling 258 leden waarvan 13 bijkomende leden.

Ten opzichte van 1 januari 2025 is het ledenaantal met 21 gestegen, door 20 nieuwe leden en 1 opzegging.

Voor correspondentie aan de NGV gebruik je het postadres: NGV, postbus 50, 3980 CB Bunnik onder vermelding van het lidmaatschapsnummer.

Informatie NGV-KPL

Website NGV	link
Website NGV-KPL	link
Youtubekanaal DeTweeKwartieren	link
Beheer KadasterArchiefviewer:	e-mailadres
Bibliotheek NGV-KPL	e-mailadres
Redactie De Twee Kwartieren	e-mailadres
Redactie website NGV-KPL	e-mailadres
Cursuscoördinatie	e-mailadres
Coördinatie stamboomcafés	e-mailadres
Coördinatie Stamboomkwartetten	e-mailadres
Activiteitencommissie	e-mailadres

Bestuur van de NGV-afdeling Kempen- en Peelland

Contact: secretaris-kpl@ngv.nl

Vluttersven 15 5646 HX Eindhoven

Anton Neggers	voorzitter, redactie DTK, afgevaardigde AV-NGV	e-mailadres
Peter Roosenboom	secretaris, webredacteur, eindredactie DTK	e-mailadres
Karel Spee	penningmeester, bibliotheek, kadasterarchiefviewer	e-mailadres
Carola Cauven-van Balkom	public relations, vice-voorzitter	e-mailadres
Anja van den Boom	activiteitencommissie, workshopcoördinatie	e-mailadres
Tony Klomp	werkgroep RHCe, AV-ondersteuning, cursuscoördinatie	e-mailadres
Ger Hinsin	activiteitencommissie, locatieplanning, jaarplanbeheer	e-mailadres
Gertjan Keesman	stamboomkwartetten, redactie DTK	e-mailadres